

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 36, П'ЯТНИЦЯ, 6 ВЕРЕСНЯ 2013 РОКУ

1893

Vol. 120, No. 36, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 2013

\$1.00

На захист журналістів

До „Свободи“ 3 вересня надійшла від Комітету Незалежної медіа-профспілки України ухвалена 30 серпня заява Міжнародної і Європейської федерації журналістів, текст якої вміщено нижче.

Міжнародна федерація журналістів (МФЖ) та її європейський підрозділ, Європейська федерація журналістів (ЄФЖ), висловили свою глибоку стурбованість у зв'язку з триваючим безвідповідальним керуванням інформаційним агентством УНІАН, яке полягає в політичному тискові і запровадженні цензури в агентстві.

В середу, 28 серпня, п'ятьом журналістам, що працюють в агентстві, було заблоковано доступ до їхніх робочих місць. Їх повідомили, що вони переміщуються в нещодавно створений відділ моніторингу телевізійних новин.

Ці п'ять журналістів у жовтні 2012 року виступили з протестами щодо дій керівництва УНІАН, яке було звинувачене в цензурі, а потім ще й фальшуванні новин агентства.

„Ми приголомшені кричущим переслідуванням цих журналістів. Керівництво УНІАН проігнорувало колективний договір і покарало цих журналістів, які захищають правду, – заявив президент Міжнародної федерації журналістів Джім Бумела. – Це зарозуміле зловживання владою є останнім у серії дій керівництва УНІАН, яке продовжує переслідувати незалежних і критичних журналістів провідного агентства країни“.

Рішення про перехід п'яти журналістів в інший підрозділ сталося після ряду дій безвідповідального керування в агентстві протягом останнього року. У листопаді 2012 року МФЖ і ЄФЖ засудили агентство за накладення кари на двох журналістів, які опублікували статті з

(Закінчення на стор. 3)

Київ заповнили вишиванки

Черкаська делегація на параді вишиванок в Києві. (Фото: Олександр Костирко)

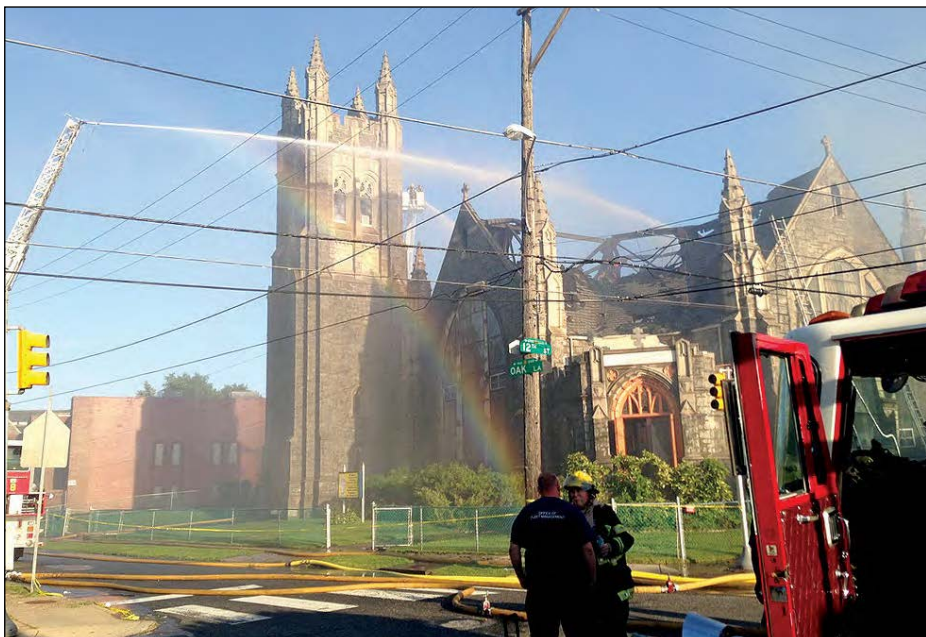
Олександр Костирко

КИЇВ. – 24 серпня відбулася парада вишиванок на честь Дня Незалежності. Кілька тисяч людей у національному вбранні всіх регіонів України пройшли від „Мистецького арсеналу“ до Майдану Незалежності. На спеціальних платформах також провезли скульптури, прикрашені етнічною символікою.

Вперше „ріка“ з'явилася по святкових вулицях Києва замість військової паради. Понад 300 учасників приїхали до столиці.

Серед них було 70 посланців Черкащини – юнацько-дитячі колективи „Білісімо“, „Надія“, „Квітограй“, модельне агентство „Стиль“. Організували поїздки працівники міського відділу культури та Будинку культури ім. Івана Кулика.

У храмі Покрови сталася пожежа

Українська православна церква Покрови Пресвятої Богородиці під час пожежі.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 25 серпня, близько 1:30 год. по полудні, сталася пожежа в Українській православній церкві Покрови Пресвятої Богородиці. П'ять пожежних команд брали участь у гасінні пожежі. Причини з'ясовуються, але припускається, що її могла викликати несправність електричної мережі. Вогонь призвів до значних ушкоджень храму, але не пошкодив іконостас.

Повідомлення про це лихо надійшло до Консисторії Української Православної Церкви в США саме під час святкування 22-ої річниці Незалежності України в Українському культурному центрі у Сомерсеті, Нью-Джерсі. Митрополит УПЦ в США Антоній і Єпископ Даниїл негайно виїхали на місце трагедії і зустрілися з настоятелем церкви о. Володимиром Ханасом та парафіянами.

Митрополит Антоній розповів про нещастя репортерам телебачення, а Єпископ Даниїл зустрівся з пожежними і подякував їм за врятування церкви від повного зруйнування.

Настоятель Української православної церкви св. Володимира, член Митрополітальної ради Тарас Науменко зустрівся з парафіянами потерпілого храму і пообіцяв їм необхідну допомогу.

Таку допомогу надасть також Консисторія УПЦ в США, яка утворила спеціальний фонд для цієї мети. Усі пожертви від парафій, їхніх організацій та членів можна надсилати на адресу: Pokrova Parish Aid Fund, Consistory UOC of USA, P. O. Box 495, South Bound Brook, NJ 08880.

Докладна інформація про подію та її причини буде надана найближчим часом.

Консисторія УПЦ в США

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Заклик до єднання

КИЇВ. – Верховна Рада зібралася 2 вересня на нову сесію. У церемонії відкриття взяв участь Президент Віктор Янукович. Опозиція не стала зривати його виступ, як це траплялося раніше, а вислухала промову про важливість Угоди про асоціацію з Європейським союзом, у якій він назвав ЄС головним стратегічним напрямком для України. Опозиційні фракції прийшли на сесію у сорочках з написами „Юлі – волю“, „Україна – це Європа“. На початку виступу В. Янукович поскаржився, що минула сесія парламенту була значною мірою згаяним часом і висловив сподівання, що зараз всі об'єднають зусилля для успішної європейської інтеграції України. (Бі-Бі-Сі)

■ В. Янукович критикував Росію

КИЇВ. – Президент Віктор Янукович назвав принизливими пропозиції Росії щодо умов перегляду газового контракту. „Пропозиції, які надійшли, для нас незручні, принизливі й ми на них не підемо. Ми не можемо торгувати країною, це наш принцип“, – заявив В. Янукович 30 серпня в інтерв'ю українським телеканалам. Вихід з складної ситуації він бачить в диверсифікації джерел постачання енергоресурсів. Президент сказав, що підвищення тарифів на газ для населення не буде. Він також заявив, що вступ України до ЄС чи Митного союзу має ухвалюватися на референдумі. (Бі-Бі-Сі)

■ Суд заборонив референдум

КИЇВ. – Окружний адміністративний суд України 2 вересня заборонив комуністам проводити збори громадян для початку процесу референдуму про вступ до Митного союзу. Суд визнав, що референдум щодо Митного союзу може порушити положення законів, які визначають пріоритет європейської інтеграції України. Суддя Юлія Шрамко задовольнила клопотання Європейської партії (ЕП) й тимчасово заборонила Комуністичній партії проводити збори громадян щодо всеукраїнського референдуму. Також Центральної виборчій комісії заборонено направляти представників на збори громадян щодо проведення референдуму стосовно вступу до Митного союзу, запланованих на 8 вересня. Іншою ухвалою суд відкрив провадження за позовом ЕП про повну заборону проведення референдуму щодо вступу до Митного союзу. Наступне судове засідання у цій справі призначене на 13 вересня. (Бі-Бі-Сі)

■ Росія погрожує Україні

КИЇВ. – „Підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом перекреслить можливість вступу України до Митного союзу і Київ перестане бути для Росії повноцінним партнером“, – заявив 3 вересня радник Президента Росії з питань розвитку інтеграції в рамках Митного союзу і Єдиного економічного простору Росії, Білорусі й Казахстану Сергій Глазьев в інтерв'ю газеті „Коммерсант-Україна“. Він уточнив, що в Євразійській економічній комісії немає статусу спостерігача, а Україна може отримати статус спостерігача у Євразійському економічному союзі, який передбачається створити у 2015 році. „Якщо Київ підпише угоду з ЄС, то перекреслить можливість свого вступу до Єдиного економічного простору“, – заявив С. Глазьев. („Українська правда“)

■ До 2030 року Дніпро помре

КИЇВ. – Незважаючи на те, що на Дніпрі судноплавства зараз майже немає, гідрохемічні дослідження води показують, що рік у рік екологічна ситуація погіршується і до 2030 року Дніпро перетвориться у „стічну каналу“: вода цвіте, риба щезає. Кожен рік у Дніпро скидають 600 млн. кубометрів забруднених стічних вод, підраховали експерти. Річку забруднюють не стільки промислові підприємства, як побутові стоки, заявив 3 вересня директор Київського екологічного центру Володимир Борейко. Миючі речовини та пральні порошки з фосфатами, які дозволені законодавством і масово використовуються населенням, призводять до цвітіння води. Потім водорості гниють і призводять до загибелі риби, котрій нічим дихати. (Бі-Бі-Сі)

Нове осмислення трагедії Голодомору

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Редакція щомісячника „Бористен“ плянує видати до 80-ої річниці Голодомору, яка припадає на листопад цього року, збірник розповідей про вшанування діаспорою пам'яті жертв геноциду 1932-1933 років. Готуючи це видання, шеф-редактор часопису Фідель Сухоніс мав розмову через електронні засоби комунікації з дослідником трагедії Олександром Мотилем, автором роману „Sweet Snow“, події якого розгортаються взимку 1933 року, коли в Україні лютував голод.

– Ви народилися у Нью-Йорку через 20 років після Голодомору в родині українців, вихідців з Львівщини. Ваших рідних і близьких трагедія не торкнулася. Чи не ставили Ви собі за мету, творячи роман „Солодкий сніг“, породити художнє ствердження про те, що Україна єдина, що наш народ має одні ж ті самі болі та сподівання?

– Західні українці вважають себе українцями, частиною українського народу. І таким чином переймаються усіма національними трагедіями, незалежно від того, де і коли вони відбулися. Редагуючи з Богданом Клідом у 2010 році „Хрестоматію Голодомору“, я зрозумів, що є дуже мало літературних творів про Голодомор англійською мовою. Хотів своїм романом зробити скромний вклад в англійську літературу і донести Голодомор до свідомості англійського читача. Англійський читач має знати про цю трагедію з простої причини: Голодомор став одним з найбільших геноцидів ХХ століття, якщо не історії взагалі. Людина не може бути повністю освіченою, не може до кінця осягнути належний стан світу без знання про Голодомор.

– Ви є професором політології в Ратгерському університеті, а також директор програми вивчення Східної та Центральної Європи. Чи роман „Солодкий сніг“ став спробою виявити себе як письменника?

– Моє наукове зацікавлення Голодомором

простежується вже у згаданому виданні „Хрестоматії Голодомору“, котре побачило світ в 2012 році в Канадському інституті українських студій. Ми з д-ром Клідом зібрали статті журналістів, науковців, свідчення тих, хто вижив у жорнах Голодомору, радянські, німецькі, польські, документи стосовно цієї теми. А також літературні твори – переклади англійською мовою, і, таким чином, створили унікальний збірник, який містить у собі все, що людина має знати про цей геноцид.

– У своїй науковій книжці „Підсумки імперії: занепад, розпад і відродження“ Ви виклали теоретичні засади для аналізу імперій як політичних структур. На Вашу думку, імперії гинуть, коли центр втрачає гегемонію над периферією. Але формальний розпад СРСР, на жаль, не поховав споконвічні устремління Москви залишити Україну в колоніальній залежності. Чи можна розглядати Україну як складову частину системи периферій, котра веде до краху імперії?

– Взаємодія між периферіями тотожна з незалеженням колоній від імперського панування. Одне, будь-яка взаємодія України з будь-якими позаімперськими чинниками – величезний внесок в становлення України. Головне, щоб Україна мала різні економічні, політичні, культурні взаємини з іншими країнами, а не лише з Росією. Підписання угоди про співпрацю з Європейським союзом – важлива справа. Угода означає, що Україна йде в світ.

„Чорні археологи“ кари не бояться

Дмитро Мороз
Радіо „Свобода“

ЗАПОРІЖЖЯ. – На Запоріжжі так звані „чорні археологи“ та фермери знищують історичну спадщину. Під прицілом – історичні артефакти та земля. І перші, й другі задля прибутку переорюють або розкопують за допомогою тракторів чи екскаваторів стародавні кургани, які офіційні археологи досліджують за допомогою лише саперних лопаток та щіток. За словами вчених, буде втрачено власну історичну спадщину вже за кілька років, якщо не зупинити цей процес.

Так звана „чорна археологія“ завдає неабиякої шкоди українській науковій археології. Лише у Запорізькій області зловмисники знищують близько десятка курганів щорічно – стверджують в обласному Центрі з охорони культурної спадщини. Та навіть за таких обставин у цій області за роки незалежності лише один дрібний крадіг був засуджений до позбавлення волі.

На території області є близько 3,000 скитських, половецьких курганів та інших поховань. Крадії працюють системно по всій території. Характер руйнації свідчить про застосування важкої техніки. Але якщо раніше вони працювали переважно вночі та потайки, то останніми роками вже не ховаються.

У Михайлівському районі було виявлено місце стародавнього поховання, яке три роки поспіль грабували, по-варварськи знищуючи. Про це розповів директор Запорізького обласного центру охорони культурної спадщини Юрій Щур. „Люди працювали вдень, відкрито, з застосуванням бульдозера, іншої техніки. Розривали пам'ятку, виймаючи артефакти з поховання. Незрозуміло навіть, що, але вони забирали навіть кістяки, – каже він. Для повноцінної охорони пам'яток бракує людей та грошей.

Одна з найбільших колекцій артефактів півдня України перебуває у руках колекціонера з Запоріжжя Віталія Шлайфера, який створив на

власній території Музей історії зброї. За словами колекціонера, до нього особисто „чорні археологи“ не звертаються, бо кожен предмет своєї колекції він купує офіційно, в інших колекціонерів або у приватних осіб, які можуть підтвердити знахідку.

В. Шлайфер каже: „Так звані „чорні археологи“ завдають меншої шкоди, ніж сільськогосподарські підприємства, які женуться за врожаєм попри історичну цінність курганів. Відомо, що підприємства області, які ведуть господарську діяльність на землі, за роки незалежності переорали тисячі курганів лише на території Запорізької області“.

На підтвердження слів колекціонера шокуючий випадок у нинішньому році стався у селі Мордвинівка, Мелітопольського району, де тисячолітній скитський курган перекопали потужною промисловою технікою. Власник підприємства Олександр Железков, на території якого це сталося, відхрещується від інциденту. „А хто там все це має охороняти? Нам сказали не розорювати, от ми і не орали!“, – каже він.

Голова обласної адміністрації Олександр Пеклушенко звернувся до обласної прокуратури, щоб та з'ясувала ситуацію.

Минуло пів року. У прокуратурі повідомили, що цією справою займається міліція, у міліції кажуть, що йде слідство. Залишається сподіватись на археологів історичних факультетів, які власними силами у позаробочий час проводять експедиції. Саме знайдені ними артефакти потрапляють на полиці українських музеїв, а не в приватні колекції.

У 2010 році Верховна Рада ухвалила закон, який карає „чорних археологів“ на 1,700 грн. або два роки ув'язнення. Крім того, парламент посилив грошове покарання за умисне знищення та пошкодження об'єктів культурної спадщини до 2,550 грн. Втім, це не зупиняє порушників, адже артефакти коштують значно дорожче. Скажімо, меч доби Князя Святослава, який у 2011 році знайшли поблизу Хортиці, оцінили у 10 тис. дол.

Президент СКУ зустрівся з Президентом України та провідниками опозиції

КИЇВ. – 27 серпня президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій мав окремі зустрічі з Президентом України Віктором Януковичем та Міністром закордонних справ Леонідом Кожарою, а також у Львові з провідниками опозиції Віталієм Кличком та Арсенієм Яценюком.

Головною метою зустрічей було питання євроінтеграції України та критично важливого для України виконання умов, поставлених Європейським союзом (ЕС), щоб Угода про асоціацію між ЕС і Україною була підписана під час Третього саміту країн „Східного партнерства” 28-29 листопада у Вільнюсі, Литва. Всі підтвердили підтримку євроінтеграції України як пріоритет.

Відносно вимоги ЕС щодо справи Юлії Тимошенко Президент В. Янукович зазначив, що хоча є політична воля вирішити це питання, але поки що не існує юридичних механізмів його пологдження. Є. Чолій закликав Президента України використати свої президентські повноваження для завершення цієї справи. Він також зазначив, що СКУ закликатиме високопосадовців ЕС подати відповідні рекомендації для вирішення цієї проблеми.

Президент СКУ запевнив високопосадовців України, що СКУ і надалі продовжуватиме звер-

тати увагу міжнародної спільноти на очевидні порушення Росією своїх зобов'язань у Меморандумі про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1994 року про утримання від використання економічного тиску проти України для одержання будь-яких переваг, а зокрема тиску на Україну, щоб втягнути її до Митного союзу.

Є. Чолій також звернувся до владних структур України з закликом захищати людські та національні права українців у Росії, а також виконати свої фінансові зобов'язання по відношенню до української громади у Словенії щодо спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові у 2008 році. Він також підкреслив, що цього року Україні необхідно виділити фонди на спорудження у Вашингтоні пам'ятника жертвам Голодомору-геноциду українського народу 1932-1933 років.

Президент В. Янукович запевнив, що ці питання будуть позитивно вирішені.

„СКУ і надалі сприятиме євроінтеграції та демократизації України, а також слідкуватиме та реагуватиме на агресивну тактику Росії, спрямовану на перешкоду підписання Угоди про асоціацію між ЕС і Україною”, – зазначив Є. Чолій.

СКУ

Під час зустрічі у Києві (зліва): Президент Віктор Янукович, Посол Андрій Гончарук, Михайло Ратушній, Євген Чолій та Стефан Романів.

Делегація до міста Короля Данила

Марта Осадца

ХОЛМ, Польща. – Делегація Львівщини 11 серпня відвідала Дорогичин та Холм у Польщі, історія яких пов'язана з життям і діяльністю Короля Данила Галицького. Гості помолилися на місці, де у 1253 році в дорогичинському храмі відбулася коронація Данила Галицького і де тепер встановлений пам'ятний знак. Після Панахиди та покладання квітів відбулося віче.

Делегація відвідала також Холм, який став столицею Галицько-Волинського князівства після перенесення її з Галича, зокрема Замко-

ву гору та церкву Пресвятої Богородиці, де, на думку дослідників, був похований король Данило. На цвинтарі поруч з цією церквою похований прем'єр-міністр уряду Української Народної Республіки в екзилі Пилип Пилипчук. Львів'яни також побували біля будинку в Холмі, де народився Михайло Грушевський.

У березні 2013 року виповнилося 775 років з дня перемоги Данила Галицького над загоном лицарів Добжинського ордену під Дорогичином, у результаті якої князь повернув Волинські землі. У грудні минає 760 років від дня коронації Данила в Дорогичині.

На захист...

(Закінчення зі стор. 1)

критикою українського президента, а в листопаді стривоженість прозвучала через збільшення політичного втручання у ситуацію.

У відкритому листі, опублікованому п'ятьма досвідченими співробітниками УНІАН, автори заявили, що рішення про переміщення є переслідуванням і намаганням запровадити політичну цензуру в УНІАН.

Незалежна медіа-профспілка України заявила, що останнє рішення керівництва УНІАН брутально порушує трудові права журналістів і завдає шкоди репутації агентства.

„Ми глибоко стурбовані тим, що репутація цього агентства, яке колись користувалося довірою і повагою фахівців та громадськості, нині зруйнована політичним втручанням, – заявив президент ЕФЖ Могенсен Блічер-Б'єреггард. – Атмосфера страху і цензура у засобах масової інформації, які продовжують поширюватися в УНІАН і українських ЗМІ в цілому, повинні закінчитися. Ми висловлюємо нашу незмінну підтримку персоналові і журналістам УНІАН у їхній триваючій боротьбі за незалежну журналістику як суспільне благо і закликаємо керівництво УНІАН зупинити кампанію цькування своїх співробітників“.

Прес-служба Медіа-профспілки

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Судитися чи миритися?

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Процедура примирення людей до початку суду втілюють в Івано-Франківську та Одесі. Лише 1 відс. цивільних справ в Україні вирішується на досудовому етапі, тоді як у Канаді – 50-60 відс. Саме досвід Канади пробують використати в Україні. В Івано-Франківському суді для відвідувачів розміщений стенд з інформацією про можливість досудового примирення, вручають також відповідні пам'ятки. За три місяці з початку впровадження проєкту в такий спосіб вдалося врегулювати вже 120 справ, повідомив 3 вересня голова Івано-Франківського міського суду Тарас Антоняк. В українському законодавстві передбачене попереднє судові засідання. Але позивач і відповідач як приходять до суду ворогами, так ворогами і залишають його стіни. (Радіо „Свобода“)

■ Україна випередила Білорусь

КИЇВ. – Регіональним провідником з позитивними тенденціями у сфері свободи засобів масової інформації серед країн Східного партнерства стала Грузія, друге місце посідає Молдова, третє – Вірменія, Україна посіла четверте місце, передостаннє, п'яте місце зайняла Білорусь. Дослідження здійснено за фінансової підтримки Європейського союзу. Програмний директор проєкту „Інтерньюз-Україна” Андрій Кулаков відзначив 3 вересня: „Чим більше про лиха, проблеми, болючі точки в сфері волі в цих країнах будуть знати західні інститути й експерти, тим більше вони зможуть чинити так званий „дипломатичний тиск” на уряд і законодавче поле, щоб вирішити ці проблеми“. („Українська правда“)

■ Хворобу могли привезти з Росії

ЛьВІВ. – У липні-серпні в області зареєстровано 107 хворих з діагнозом „серозний менінгіт” або з підозрою на нього. Такі дані навело 21 серпня Міністерство охорони здоров'я України з посланням на Державну санітарно-епідеміологічну службу (СЕС). Найвищий рівень захворюваності – у Львові та у Бузькому районі. Заступник начальника Головного управління СЕС у Львівській області Олег Когут вважає, що збудника хвороби могли завезти з Росії, де в кількох регіонах є серйозний рівень захворюваності на серозні менінгіти і зафіксовано летальні випадки. На Львівщину інфекцію могли привезти заробітчани. („Високий замок“)

■ Засудили найманців

КИЇВ. – Вадима Тітушка, Сергія Приходька і Михайла Пшука, звинувачених у побитті журналістів 18 травня в центрі Києва, Шевченківський районний суд Києва 2 вересня засудив до позбавлення волі зі звільненням від виконання призначеного покарання терміном на два і півтора роки. Кривдники повинні відшкодувати матеріальний збиток потерпілим Ользі Сніцарчук і Владиславові Соделеві. Молодики заробляли участю у політичних акціях і рейдерських захопленнях. 18 травня вони працювали на Партію Регіонів. Їм заплатили 50 дол. „за роботу до 2-ої год. дня. 13 міліціонерів, які проявили бездіяльність під час побиття журналістів, отримали догани. Їхні прізвища на засіданні тимчасової слідчої комісії Верховної Ради оголосив начальник київського управління міліції України Валерій Коряк. („Українська правда“)

■ Футболісти продовжать змагання

КИЇВ. – Українські футбольні команди „Динамо” (Київ), „Чорноморець” (Одеса) та „Дніпро” (Дніпропетровськ) у відбіркових змаганнях Ліги Європи 20-21 і 27-28 серпня перемогли команди „Актобе” (Казахстан), „Шкендербеу” (Албанія) та „Ниме Калью” (Естонія) і вийшли у групове коло змагань. 30 серпня жеребкування визначило суперників для команди „Динамо” „Рapid” (Австрія), „Тун” (Швейцарія) і „Генк” (Бельгія), для „Дніпра” – італійську команду „Фіорентина”, португальську – „Пасуш де Ферейра” та румунську – „Пандурія”, „Чорноморець” змагатиметься з голандським „ПСВ”, загребським „Динамо” та болгарським „Лудогорцем”. („Чемпіон“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Пам'яті Мартіна Лютера Кінга

ВАШІНГТОН. – Починаючи від суботи, 24 серпня, на Капіталійській галявині американської столиці збиралися люди з багатьох штатів, щоб відсвяткувати 50-річчя мирного маршу протесту, коли Мартін Лютер Кінг виголосив свою історичну промову. І цього разу промовці так само зверталися до присутніх зі сходинок Меморіалу Президентів Авраамові Линкольнові, де пів століття тому стояв сам М. Л. Кінг. Серед промовців був конгресмен-демократ Джон Люїс, який виступав тут і 50 років тому. Визнаючи, що багато расових упереджень, властивих країні, залишилися в минулому, Дж. Люїс сказав, що боротьба за рівноправ'я дотепер не закінчена. «Є люди, є сили, які хочуть затягнути нас у минуле. Ми не можемо повертати назад. Ми подолали довгий шлях», – нагадав Дж. Люїс. („Голос Америки“)

■ Уряд Сирії погрожує

ДАМАСК, Сирія. – Виступаючи 28 серпня у програмі державного сирійського телеканалу, Прем'єр-міністр Ваель аль-Галкі остеріг західні країни, що їхні військові заплатять життям у випадку збройного нападу на його країну. „Сирія здивує тих, хто вирішить на неї напасти, – так само, як вона здивувала їх під час війни у жовтні 1973 року. Сирія стане кладовищем для агресорів“, – сказав В. аль-Галкі. У жовтні 1973 року війська Сирії та Єгипту несподівано атакували Ізраїль під час юдейського свята Йом-Кіпур, після 18-денного протистояння, котре дістало назву „Судний день“. Тоді обидві сторони конфлікту зазнали значних втрат. Тим часом до кордонів Сирії у Середземному морі підійшло велике угруповання американських військово-морських сил. У повну боєготовність приведені армії Туреччини та Іраку, Ізраїль мобілізував усе своє військо для відбиття можливої атаки з боку Сирії. („Кореспондент“)

■ Привид хемічної зброї

ДАМАСК, Сирія. – Офіційний представник Міністерства закордонних справ Сирії Фейсал Макдад заявив 28 серпня, що якісь терористичні групи у найближчому часі застосують хемічну зброю проти мешканців Європи. За його словами, ті групи дістають підтримку з боку США, Великобританії і Франції, і саме вони стоять за хемічною атакою з використанням зарину, вчиненою 21 серпня у східних передмістях Дамаску. Дипломат при цьому підкреслив, що уряд Сирії вже передав експертам ООН документи і матеріали, котрі підтверджують оприлюднену ним інформацію. („Кореспондент“)

■ Росія ускладнює сирійське питання

ВАШІНГТОН. – 28 серпня США звернувся до уряду Сирії з вимогою перестати використовувати позицію Росії в Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй як захист для своїх дій. „Ми не вважаємо, що сирійський уряд повинен мати можливість ховатися за позицією Росії, яка далі б'є зусилля ООН щодо Сирії. Ми випрацюємо рішення, котре дозволить нам рухатися вперед“, – заявила заступник Державного секретаря Марі Фарф. Згідно з її словами, Росія, скориставшись правом вето, заблюкувала вже три резолюції, які засуджували уряд Президента Сирії Башара Асада. („Кореспондент“)

■ Бредлі Менінг покараний

ВАШІНГТОН. 21 серпня Військовий суд США засудив воюючого американської армії 25-річного Бредлі Менінга до 35 років позбавлення волі за передання понад 700 тис. секретних документів, відеозаписів і дипломатичних телеграм порталові „WikiLeaks“. Б. Менінг працював розвідувальним аналітком невисокої ранги у Багдаді, Ірак, коли у 2010 році передав документи вебсайтові „WikiLeaks“. У липні цього року його визнано винним за 20 пунктами звинувачення, в тому числі за шпигунство і крадіжку. З нього, однак, зняли найсерйозніше звинувачення – у наданні допомоги ворогам США. За цей злочин Д. Менінгові загрожувало довічне ув'язнення без права на передчасне звільнення. („Голос Америки“)

„Евронаступ“ провів акцію в Києві

КИЇВ. – У Києві відбулася акція „2 вересня – „Евронаступ“ на бездіяльність політиків!“, в якій взяли участь близько 1,000 прихильників євроінтеграції з різних частин України. Захід розпочався біля приміщення комітетів Погоджувальної ради Верховної Ради України, звідки активісти пройшли колоною до Кабінету міністрів України та завершили свою акцію біля будівлі Адміністрації Президента України.

Попереду колони учасники акції несли плякати з написами „Евронаступ“, „Европлян“, символіку Європейського союзу та України, а також скандували гасла: „Україна – це Європа!“, „Україна! Права! Європа!“ та інші.

Серед основних вимог активістів „Евронаступу“: розглянути протягом наступної сесії парламенту усі необхідні євроінтеграційні закони, представити для громадськості та партнерів з Європейського союзу всі необхідні концепції реформ, а також забути про партійність до саміту у Вільнюсі і працювати виключно на національні інтереси України.

Організатор акції, координатор Робочої групи Національного круглого столу з євроінтеграції та ініціатор всеукраїнської громадянської кампанії „Евронаступ“ Сергій Бондарчук в своєму виступі зазначив, що громадськість збиралась для того, щоб не дати політикам „забалакати“ тему євроінтеграції.

„Сьогодні дуже важливий день – він визначатиме подальший перебіг сесії парламенту.

Або політики знову замість роботи влаштують видовище з бійками та гучними заявами, або розпочнуть працювати на користь країни“, – сказав С. Бондарчук.

Він також попередив політиків про те, що громадськість буде уважно слідкувати за їхньою євроінтеграційною діяльністю.

„Сьогодні ми розпочинаємо євронаступ та застерігаємо політиків, що ми за ними уважно спостерігаємо. Усі політики, незалежно від партійного кольору, які вносять смуту, розкол, збиватимуть з європейського ритму роботу парламенту – є провокаторами і ворогами України. Переконали, що той, хто посягне на європейський вибір, не має права бути в українському парламенті“, – заявив С. Бондарчук.

Учасники акції передали свої вимоги та розроблений експертами Національного круглого столу „Европлян“ до Верховної Ради України, Кабінету міністрів та Адміністрації Президента. С. Бондарчук також вручив примірник „Европляну“ провідникові партії „УДАР“ Віталієві Кличкові, який пообіцяв розглянути вимоги громадськості.

Ініціювали створення Національного круглого столу „Порозуміння заради європейського майбутнього“ громадські активісти, науковці та експерти. Наступний етап круглого столу відбудеться в середині вересня.

Прес-служба Національного круглого столу

Учасники акції Національного круглого столу на вулицях Києва. (Фото: Петро Задорожний)

Дрогобич отримав грант від США

ДРОГОБИЧ. – 2 вересня відбулась церемонія підписання гранту Посольського фонду США із збереження культурної спадщини на реставрацію пам'ятки архітектури всесвітнього значення кінця XV- початку XVI ст. – дерев'яної Церкви св. Юра.

Грант міському голові Олексієві Радзівському вручив Посол США в Україні Джефрі Паєт. Розмір гранту становить 85 тис. дол. О. Радзі-

вський повідомив, що гроші будуть використані на те, щоб встановити пожежну сигналізацію у церкві, зробити огорожу, а також на відновлення внутрішнього стінопису.

Дрогобич – перше місто поза Києвом, яке Д. Паєт офіційно відвідав після прибуття в Україну. Вручення гранту на реставрацію української пам'ятки, внесеної до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, підкреслює висловлену ним у відео-зверненнях до українців зацікавленість у поглибленому вивченні історії, культури та традицій України.

„Ще будучи у США, я чув про дерев'яні церкви в Україні, але якщо особисто відвідати цю церкву, це дає набагато глибше розуміння всього багатства української культури“, – заявив Посол Д. Паєт. Він додав, що надання цього гранту свідчить про визнання світового значення церкви св. Юра у Дрогобичі.

Церемонія відбулася за участі директора музею „Дрогобиччина“ Алли Гладун, директора Інституту розвитку міста Дрогобича Михайла Лужецького, журналістів та громадськості міста. (ZiK)

Церква св. Юра в Дрогобичі.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

За крок до прірви

Петро Часто

Епіграфом до нижче поданих міркувань можна б узяти думку політичного оглядача київської газети „Дзеркало тижня“ Тетяни Силиної: „Сьогодні точного прогнозу подальшого перебігу подій не дасть ніхто. Майбутнє рішення – в одній голові, і ми не знаємо, що в ній коїться“. Тобто в голові Президента Віктора Януковича. За три роки він умудрився поставити Українську державу і самого себе в таку безвихідь, якої навіть ворогові ніхто не побажає.

Щоправда, це не тільки його „заслуга“. Годі сказати, що до В. Януковича Україна вже йшла ясною і прямою дорогою, а він звів її на манівці. Ні, „мов паралітик той на роздорожжю“ – це її історичне прокляття. Але, поряд з усіма темними силами, котрі зумовили українське бездоріжжя і котрі хочуть, щоб воно ніколи не скінчилося, Бог не має щодо України ніякого ефективнішого пляну, ніж надати їй можливість самій перетворити оце одвічне болото у „цілющу грязь“. Жоден союз, ні європейський, ні, тим більше, російсько-азійський, цього за неї не зробить.

І тут українській інтелектуальній еліті, зокрема середовищу такої авторитетної газети, як „Дзеркало тижня“, і зокрема Т. Силиній, яка до цієї еліти належить, не варто всю українську проблематику зводити нині до запитань, на які наша національна історія, українська суспільно-політична і філософська думка вже давно дали досить вичерпні відповіді.

„Нація чи населення? Чи потрібна нам держава Україна? Наше майбутнє – у цих відповідях“ – так закінчує свій ґрунтовний політично-економічний огляд Т. Силина. На таку незрозумілу для світового українства риторіку слід нагадати авторці, що у цих відповідях – вже не тільки наше майбутнє, а й величезна частка нашого минулого, та частка, якою ми можемо гордитися і в якій уже назавжди розставлені всі крапки над „і“. Для здорового глузду це вже не питання – нація чи населення і чи потрібна нам незалежна Українська держава. І також давно вже не питання, кому саме треба, щоб ми фатально спіткнулися і знову залишилися бездержавним і безнаціональним населенням.

З огляду на ці відповіді, котрі становлять найбільш значущий пласт нашої історії, не може бути аж таким великим секретом, що „коїться“ в голові Президента В. Януковича. Адже, з дозволу сказати, „зміст“ цієї голови віддзеркалюється в політичних, а ще більше – в економічних обставинах, з яких тепер Україна, немов з трясовини, не годна вибратися на суше.

Абсурдна влада – абсурдна реальність: придалена колосальним зовнішнім боргом (за 2012 рік він збільшився на 8.81 млрд. дол., на кінець першого кварталу 2013 року становив 136.3 млрд. дол., а заборгованість перед Міжнародним валютним фондом досягла 8 млрд. дол.) Україна не годна рухнутися вперед – у той час, як мільярди доларів олігархи і колопрезидентська „сім'я“ тримають в закордонних офшорах. Неререформована економіка не працює на бюджет, і тим безоглядніше чиновники всіх рівнів висмоктують з нього останні соки. Коло замкнулося і все більше подібне до зашморгу.

У цій межовій ситуації можна хібащо пожартувати: як добре, що В. Янукович і „сім'я“ зуміли всього за три роки так збагатитися, що їм того вистачить на три століття. Не відчуття історичної справедливості, не дальша доля Української держави, не обов'язок перед українським народом, а тільки страх втратити це немислиме навіть для царів і султанів багатство робить українського президента мовби незалежним і від Європи, і від Москви. А вже напевне – від власного народу. От тільки чи усвідомлює не до кінця визріле громадянське суспільство в Україні, зокрема чи готова до цього опозиція, що В. Януковича з президентського крісла можна винести тільки вперед ногами?

Зацитуємо соціального психолога, докто-

ра політології Катерину Єгорову: „Якщо на наступних виборах перемаже хтось інший, Янукович не віддасть владу. Він використає будь-які засоби, щоб зберегти її. Я навіть боюся описувати ті засоби, які він може застосувати. Для нього віддати президентство – це особистісний крах. Це не просто болісне переживання, це справжня трагедія... Думаю, він або зважиться на найстрашніші засоби для збереження влади, або це буде для нього самознищенням...“.

Уже сьогодні В. Янукович затерпає від страху, а страх, як це буває в оточених вовків, украй загострює його нюх. Він „пронюхує“ варіанти порятунку. Європи йому особисто сто літ не треба, як і його не треба Європі, їй власних проблем сьогодні вповні вистачає, але, як би там не було, все ж Україна – Європа, і там йому імпонує політична стабільність, закон і порядок, він сам дуже поважає закон і порядок, у тому випадку, звісно, коли закон – це він, В. Янукович, і коли панує порядок ним, В. Януковичем, запроваджений.

Росія йому ближча, своя, зрозуміла – тут нема двох слів. Росія, але не Путін. Як би цей кагебіст-наполеончик не пнув дивитися на Україну зверху вниз, він панічно боїться України – боїться, щоб там знову не здійнялася помаранчева стихія і не перекинулася на його царство. Путін не вірить, що В. Янукович довго втримуватиме Україну за горло, як він втримує Росію. В. Янукович відчуває цю недовіру і платить тим же. Ну добре, нехай знизить Москва ціну на газ і нафту, дасть ще й кредит, нехай спасенно і затишно здасться в Митному союзу день, два, місяць, рік, але хто ж повірить, що В. Путін засновує той союз для добра України і українства? І вже зовсім не віриться, що для його, В. Януковичевого, добра. А своїм добром він ризикувати не збирається.

Приблизно такою є економічна, політична і психологічна безвихідь В. Януковича, і бевихідь всієї України, поки він нею керує, напередодні остаточного вибору між Європейським і Митним союзами.

Залишається тільки сказати, що, слава Богу, сучасна українська політична думка не є такою безплідною, щоб ніхто не зрозумів, що відбувається у трикутнику Україна-Росія-Європа. Один зі знаків такого розуміння – стаття Сергія Лямця і Сергія Щербини в „Економічній правді“ (20 серпня) „Росія почала поглинати Україну“. Проаналізувавши здійснений Москвою гвалт проти можливого підписання Україною Угоди про асоціацію з ЕС, автори прийшли до висновку, що річ тут зовсім не в ЕС, який фактично нічим не є шкідливим для Росії. Швидше навпаки – він є надійним економічним партнером, а здатність старої Європи спокійно вирішувати гострі проблеми глобалізованого світу була б, з наближенням ЕС до російських кордонів, добрим стимулом для мирного внутрішнього розвитку Росії. Тоді як пояснити її торговельну війну проти України?

Вище згадані автори пишуть: „Перша відповідь – не допустити асоціації з ЕС, але не це є головною ціллю Москви... Росію смертельно втомили різні українські режими. На Віктора Януковича Москва поклала великі надії, а він уже три роки не дає обіцяне... Теперішні обставини дуже надаються, щоб розхитати позиції Януковича, і нехай усі думають, що Росію не влаштовує вступ України в ЕС... Очевидно, в Кремлі прийшли до висновку, що Україну треба притягнути силою й остаточно зібрати до купи імперські землі. Вже не йде мова про окремі елементи великої гри, наприклад, про газотранспортну систему. Питання постає у глобальному вимірі: Україні перекивають кисьень, щоб до решти зруйнувати її економіку, під цими руїнами впаде й режим „сім'ї“ Януковича...“.

Хоч певна річ, у нього є інший варіант – згодитися на умови „старшого брата“. Тоді вступ у Митний союз буде початком цілковитого поглинення України Росією...“.

Оце справді дивна, нібито й нелогічна ситуація, коли треба щиро побажати В. Януковичеві витримати шалений тиск Москви.

АМЕРИКА І СВІТ

■ **Моральність „захистили“ кулеметами**

СЕУЛ, Південа Корея. – Як повідомила сеульська газета „Чосон Ільбо“, влада Північної Кореї заарештувала, засудила і розстріляла з кулеметів групу популярних в країні артистів, яких звинуватили у розповсюдженні порнографії. За даними газети, учасників двох музичних груп, котрі виконували популярні, переважно патріотичні, пісні, спіймали на тому, що вони створювали фільми сумнівного змісту, а відтак займалися нелегальним розповсюдженням цих фільмів. Однією з розстріляних виявилася співачка Ген Сон Вол, яка колись була близькою подругою північнокорейського правителя Кім Чен Ина. Він нібито розірвав з нею стосунки 10 літ тому за наполяганням тодішнього керівника країни, його батька Кім Чен Іра. („Кореспондент“)

■ **Чуда тривимірного друку**

ВАШІНГТОН. – Тривимірний друк, технологія якого була винайдена майже 30 років тому, все частіше й успішніше застосовують у медицині. Лікарі Національного дитячого медичного центру в американській столиці вже почали застосовувати „3D-принтери“ для створення макетів сердець своїх пацієнтів. Це великою мірою збільшує шанси на успішне лікування. Хірурги цього центру кажуть, що тримати у руках модель серця хворої дитини перед операцією – це абсолютно унікальний досвід. Вони можуть досконально вивчити хворе серце, детально спланиувати процедуру і навіть провести тренувальну операцію. Для створення моделі принтер напильє шари пластику, кожен шар обробляється ультрафіолетовими променями. У результаті створюються моделі, надзвичайно наближені до справжніх органів, з твердими і м'якими тканинами. („Голос Америки“)

■ **Друга мова – обов'язкова**

ПРАГА. – У чеських школах нині панує англійська мова, але з початком вересня цього року її будуть наздоганяти інші чужоземні мови. Згідно з рішенням Міністерства освіти, другу чужоземну мову школи повинні включити до програми принаймні з восьмої класу, виділивши на її вивчення шість годин на тиждень. Рішення про вивчення другої чужоземної мови є обов'язковим. Тому деякі вчителі побоюються, що цим було обмежено право вибору дитини, яка раніше могла вибрати між другою мовою та технічними дисциплінами. Про це повідомляє „Чеське Радіо“ у своєму етері та на сторінках свого веб-сайту. (Радіо „Свобода“)

■ **Авта будуть самокеровані**

ТОКІО. – До 2020 року японська корпорація „Nissan Motor Co. Ltd.“ буде готова випустити на ринок повністю самокеровані автомобілі, повідомили представники виробника цих авт. „Nissan“ плянує запропонувати споживачам „численні комерційно життєздатні“ моделі за „реалістичну ціну“. Приблизно через 10-12 років після випуску перших таких авт у 2020 році японська компанія розраховує запропонувати самокеровані модифікації для всього свого модельного ряду. Експерти корпорації наголосили, що „Nissan“ займається дослідженнями у цій галузі багато років, у співпраці з такими визначними навчальними і науковими центрами, як Масачусетський технологічний інститут, Стенфордський і Токійський університети. („Кореспондент“)

■ **Вільне мистецтво – не для Росії**

ПАРИЖ. – Російський художник Костянтин Алтунін, картини якого 26 серпня були вилучені поліцією з Санкт-петербурзького музею влади, попросив політичного притулку у Франції. Мова йде про чотири картини мистця, виставлені в рамках експозиції „Правителі“: портрет депутата Державної Думи Віталія Мілонова на райдужному тлі, твір „Еротичні сні Мізуліної“, зображення Патріярха Кирила з тату провладного змісту на тілі і спільний портрет Володимира Путіна та Дмитра Медведєва у жіночій білизні. Поліція має намір перевірити, чи ці твори не підбурюють відвідувачів музею до екстремізму. („Lenta.ru“)

Скільки вовка не годуй...

„Скільки вовка не годуй, він усе в ліс дивиться“ – ця стара українська приповідка прийшла нам на гадку у зв'язку з вислідами опитування, проведеного Українським інститутом соціальних досліджень ім. Олександра Яременка, спільно з Центром „Соціальний моніторинг“, і оприлюдненого напередодні Дня Незалежності України. Спеціалісти мали своїм завданням більш-менш чітко окреслити соціологічний портрет прихильника державної незалежності України, а заодно – також те, яка саме категорія населення до цих прихильників не належить.

Отже, вислід такий: за незалежність України висловилися освічені й матеріально забезпечені громадяни Західного регіону (87 відс.), Північного регіону (81 відс.), Центрального регіону (62 відс.), Південного регіону (52 відс.), мешканці столиці (89 відс.) – усі ці опитані самоідентифікуються як етнічні українці. У Східному регіоні за незалежність України виступає 42 відс. опитаних, в Автономній Республіці Крим – 31 відс.

З тих громадян країни, котрі зараховують себе до етнічних росіян, за незалежність висловилися тільки 32 відс. опитаних, а проти – 68 відс. Як бачимо, велику різницю у вислідах спричинює саме те, до якої національності опитані відносять себе.

За цими вислідами стоїть драматична і трагічна історія України кількох останніх століть. Наприклад, що можуть означати ті 32 відс. росіян, котрі льояльно ставляться до української незалежності? Мова тут, очевидно, іде про росіян давнішого, ще дореволюційного типу, котрі жили осіло в Україні, призвичаїлися до українців, до їхньої культури, мови і звичаїв, тому навчилися ставитися до корінного населення якщо не прихильно, то принаймні неврагально.

А ось 68 відс. для котрих незалежна Україна є небажаною, – це той напливовий російський елемент україножерного союзу, котрий ступив на українську землю як колонізатор, як ворог української культурної, мовної, духовної самобутності.

Можливо, тут колись скаже своє слово психоаналітик, адже дуже подібно до того, що за ворожим ставленням росіян України до української свободи і незалежності ховається відчуття їхньої тяжкої вини перед Україною. Сучасна етнічна група росіян в Україні великою мірою є спакоемницею організованих Москвою масових переселень росіян на місце вимерлих українців після голодоморів 1921-1923, 1932-1933 та 1946-1947 років, після кривавих сталінських репресій, а також після насильницьких депортацій українців, кримських татар, поляків, чехів, німців та представників інших національностей.

Слід згадати й згубні для України і національної демографії наслідки Другої світової війни, зокрема евакуацію в 1941 році з України тисяч промислових підприємств разом з усіма їхніми працівниками, більшість яких вже не мала змоги повернутися в Україну, а туди, на відбудовані після війни підприємства, прибувала людність з Росії. У результаті відсоток росіян в Україні вже у 1959 році збільшився удвічі – з 8,6 до 16,9 відс.

Цей процес тривав до самого відновлення державної незалежності України у 1991 році. Біда не лише в тому, що росіян в Україні ставало все більше, – біда, що вони звикли до безпідставної вищости щодо українців, до своєї нібито „провідної ролі“ в союзу імперії, і ця роля ще й сьогодні затуманює їхній людський і політичний зір.

Чи можна припустити, що ті 68 відс. росіян, котрі не хочуть бачити Україну самостійною, колись змінять своє наставлення? Все залежатиме від того, які люди керуватимуть Україною. Мудрі, відповідальні перед історією і перед Богом державні діячі здатні вивести Україну на такий рівень матеріального і культурного розвитку, що її незалежність дорожитимуть не тільки українці, а всі без винятку громадяни країни.

ІСТОРІЯ

Коли відроджувалася Україна

Роман Воронка

22 роки тому ми з великим ентузіазмом вітали відродження державності України. Ми летіли в Україну і через новостворені організації надавали матеріальну і духовну допомогу. Я теж мав велике щастя перебувати у Києві в той час, коли воскресла Україна. Коли я прилетів до Києва 13 серпня 1991 року, то відчув політичну напругу, яка огорнула ціле місто. У центрі Києва, на площі біля Головного поштамту, кожного дня до пізнього вечора снували сотні людей. Збирались вони великими та малими групами, відбувались дискусії на політичні теми.

Я відчував, що більшість промовців стояла на позиціях політичної та економічної автономії України. Такі думки висловлювались відкрито, і що більше, про це можна було прочитати у багатьох газетах. Ляйтмотивом була ідея економічної незалежності України, яку нещадно експлуатували.

У понеділок, 19 серпня, раненько, зателефонував до мене приятель Юрій Солоденко і повідомив, що у Москві стався переворот. Коли я запитав у нього, чи з ним усе гаразд, і куди він зараз збирається, він відповів, що стоятиме цілий день біля будинку Верховної Ради з синьо-жовтим прапором і буде переконувати усіх перехожих ігнорувати путч, який стався в Росії, а не в Україні. І так він зробив. У той час Верховна Рада України була у відпустці, тому присутність Ю. Солоденка біля будинку відразу привернула увагу закордонних кореспондентів. Вони широко передавали новину, що у Києві повний спокій, і послали на Ю. Солоденка біля будинку парламенту, який стверджував, що у суверенній Україні усе спокійно, що путч стався в Росії.

Після Ю. Солоденка телефонували до мене інші. Усі радили не виходити, а сидіти вдома. Але я заспокоїв усіх і негайно поїхав до будинку Руху.

Державний переворот у Москві було проведено дуже невдало, сказати б, неграмотно. Радіо, телебачення, телефонний зв'язок, електропостачання, поїзди, літаки, метро – усе функціонувало, ніби в країні нічого й не сталося. Коли я приїхав до штаб-квартири Руху, навколо будинку не було ні міліції, ні військовиків. Будинок гудів, немов переповнений вулик. З того, що я почув і побачив, стало зрозуміло, що керівництво Руху пропонувало скористатися з путчу для здобуття Україною незалежності.

Майже відразу Рух виступив з заявою, в якій засуджував переворот. Вечірнє телевізійне звернення керівника путчистів Геннадія Янаєва було просто жалюгідним. Руки в нього тремтіли і говорив він переляканим голосом. Я слухав його виступ в будинку Руху. Присутні супроводжували його слова жартами та усмішками. Все ж ніхто не міг заручитися, що путч провалиться.

Я брав участь в обговоренні питань про розповсюдження технічного обладнання, комп'ютерів, факсів по всьому Києву на випадок перемоги путчистів. Моя присутність як чужинця була дуже бажаною. Керівники Руху Віктор Бура-

ков і Олександр Лавринович задля безпеки перенесли до мене на квартиру доволі велику суму рухівських фондів, і протягом наступних декількох днів навідувалися до мене і забирали гроші на потреби організації.

Насправді штаб-квартира боротьби за незалежність була не в бюрі Руху, а в будинку Спілки письменників України по вулиці Орджонікідзе (тепер – вулиця Банкова). Саме там розроблялися стратегії, готувалися відповідні звернення і декларації. Мене не просили, і я не брав участі у засіданнях активістів у Спілці письменників.

Лише парламент мав право розглянути питання щодо незалежності України, а він мав перерву в роботі. Багатьох депутатів взагалі не було в Києві. Ходили чутки, що багато депутатів з партії комуністів були готові порвати з Росією та її неминучим загрозливим хаосом. Це підштовхнуло демократичні сили на те, щоб, попри великі труднощі, зібрати 150 підписів, тобто третину від загальної кількості депутатів, необхідних для скликання позачергової сесії, яка мала відбутися 24 серпня, в суботу.

Мій колега, історик Тарас Гунчак, з яким тоді впродовж кількох років я тісно співпрацював у Фонді допомоги дітям Чорнобиля і Фонді Руху, прилетів до Києва через кілька днів після путчу. Він оселився в гуртожитку Київського політехнічного інституту, на два поверхи нижче від мене. 24 серпня зранку ми вирушили разом до парламенту на вулиці Кірова. Там ми побачили, що тисячі людей з синьо-жовтими прапорами оточили будівлю. Здавалося, натовп не випустить з будинку своїх парламентаріїв, аж поки вони не виконають їхнього бажання. Павло Мовчан, депутат Верховної Ради і голова Товариства української мови, провів мене і Т. Гунчака до будівлі парламенту. Були в той знаменний день у будинку Верховної Ради інші представники діячів, які мали впливових друзів. Пізніше я довідався, що мій гантерський друг, архітектор Титус Геврик, перебував у той час на галерії другого поверху.

До відкриття сесії Верховної Ради ми з Т. Гунчаком перебували поза сесійною залю серед групи демократично налаштованих депутатів. Я пам'ятаю Ігоря Юхновського, Дмитра Павличка, Володимира Яворівського, Леся Танюка, П. Мовчана, Івана Драча, Івана Зайця, Ларису Скорик. Вони Т. Гунчака і мене добре знали і не турбувались нашою присутністю у їхньому колі. Коли оголосили про закриті збори депутатів-комуністів, Т. Гунчак запропонував, щоб ми розділилися. Я мав спостерігати за розвитком подій, залишаючись з групою депутатів-демократів, а він піти на засідання до комуністів.

Коли Т. Гунчак повернувся, на його обличчі сяяла широка усмішка. Він був присутній на засіданні, де перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії України Станіслав Гуренко дав наказ своїм однопартійцям голосувати за прийняття незалежності, і не інакше. Він наполягав, що за незалежність треба голосува-

(Закінчення на стор. 12)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Огляд листів: про Україну у віршах і прозі

День Незалежності України завжди надихає поетів на творення нових віршів про Україну, її людей, власні переживання. Це – провідна тема віршів **Василя Шляхтича** з Зеленої Гури в Польщі. До „Свободи“ він надіслав вірші „Про наше вчора і сьогодні“, „Майже як молитва“, „Зараз“, „Вітання з чужини“, „Пестити правду“, „На рідній ниві“ та інші. Автор передає запитання земляків: „Як довго ще, питають нас, ми будемо терпіти? Чи той, на який ждемо, час, побачать наші діти?“. І сам же відповідає: „Я впевнений, що зло покине землю й народ. Під небом синім станеш собою, Україно! Дай Боже, щоб це було вже нині!“.

Роман Нічік, 33-річний син поета-дисидента Івана Нічіка, має готову пораду, що треба зробити для оновлення України: „Покличемо тих, хто захистить країну, потрібні зараз Богуни й Сірки, щоб не віддати нашу Україну. Потрібні ті, хто в бій нас поведуть з червоно-чорним стягом до свободи, й до перемоги всіх нас приведуть, і виведуть нас врешті-решт з негоди!“. Колишній киянин І. Нічік живе тепер в Тель-Авіві, Ізраїль, але і там плекає рідну мову: „Покохав я українську мову із дитинства палко й назавжди. Як почую я на ній розмову, наче вип'ю чистої води“.

Лавреат Всеукраїнського поетичного конкурсу ім. Максима Рильського **Віра Носенко** з Канева осуджує тих, хто руйнує українське село. У вірші „Ділили землю край села“ вона пише: „Вже через пару днів – гуділи трактори і вгору, метрів п'ять, росли паркани. А щоб ніхто не лазив з дитвори, то навкруги – врозкидь стоять капкани“. Нові власники землі руйнують історичну пам'ять села: „А під парканом, на краю села, стоїть учитель, зовсім вже старенький, гарячі сльози журно витира – сплюндровано могилу його неньки. Колись матусю поховали край села, в роки страшні й лихі – голодоморні. Його маленьким хлопчиком взяла чужа сім'я... Ця пам'ять – вікопомна!“. В. Носенко надіслала також вірші „Сонце України“, „Чия Україна?“, „Живе слово, жива мова“, „Виспівую тебе я, рідна мово“ та інші.

Саша Мойсеєнко з Харкова оспівує рідну маму, батькову оселю. „У моєї мами очі волошкові, очі проліскові, ніби неба синь... Їх не позабути вже мені ніколи, бо ті ж самі очі має і мій син“, – пише вона.

Леся Прокіпчук з Сіетлу, Вашингтон, прислала вірші свого чоловіка Василя Прокіпчука „Вже сонечко сходить“, „Без надії не родять жита“, „Ранок, роси, дзвенять коси“ та інші. Поет-початківець з надією дивиться у майбутнє: „Безнадія – важкий то є гріх, що поклав не одного в могилу. Хто з надією йшов, той усе переміг і в життєвій борні не загинув“.

Про Україну пишуть до „Свободи“ не тільки у римі, а й у прозі. **Анатолій Сазанський** з Миргорода, Полтавська область, у дописі „Шляхетна акція сьогодні“ повідомляє, що до бібліотеки ім. Галини Королюк надіслали книжки з США Олексій Коновал, Галина Грушецька, Оля Матула, з Канади – Ярослав Розумний, Роман Колісник, з Польщі – Ярослав Пришаш. „Надіслана література цінна й рідкісна на обширах пострадянської України“, – пише А. Сазанський.

Заслужений працівник культури України, голова асоціації „Українці Казахстану“ **Михайло Парипса** з Павлодара, Казахстан, мав обстеження і складне лікування хвороби серця в Науково-дослідному інституті ім. Миколи Амосова у Києві. Він дякує за допомогу і цій справі Іванові Буртикові, Аскольдові Лозинському, Ларисі Кий з США, а також першому заступникові міністра закордонних справ України Русланові Демченкові, генералові-майорові Леонідові Голопатюкові, головному редакторові часопису „Українські новини“ Тарасові Чернезі у Казахстані, київським лікарям за повернення до подальшого життя.

Складній проблемі українсько-польських взаємин присвятила статтю **Віра Гнатюк** з Гемтремку, Мишиген. До роздумів про це заохотила авторку книга Миколи Савицького „Дії конфліктів польсько-українських“, видана польською мовою 1992 року у Варшаві.

Василь Пелешук з Бріджпорту, Конектикат, у листі „Ще про мову“ осуджує українофобів в Україні, які переслідують і нищать державну мову. „А народ далі мовчить“, – нарікає автор листа.

Юрій Кравчук з Вільмінгтону, Делавер, у листі „Планктон – рятунок світові“ пропонує для вирішення продовольчої проблеми прищеплювати помідори на картоплинні, а також споживати океанський планктон як невичерпне джерело харчів.

На жаль, деякі читачі надіслали рукописні листи, а редакційні комп'ютери ще не читають тексти, написані ручкою. Просимо наших шановних передплатників надсилати дописи, складені на комп'ютері або, в крайньому разі, на друкарській машинці, з якою комп'ютер ще якось справляється.

Чому Дмитро Табачник ненавидить Марію Матіос?

Ця ненависть стосується до Марії Матіос подвійно: як галичанки (буковинки) і як персонально письменниці. Свою нелюбов до галичан Дмитро Табачник не тільки не приховує, а навпаки – афішує при кожній нагоді, розпалюючи в Україні – з мовчазної згоди гаранта Конституції – національну ворожнечу.

Усе, що діється в Україні, потребує ґрунтовної безсторонньої аналізи: чому те чи те явище має місце у ХХІ ст. в молодій державі, яка щойно скинула з себе ярмо колоніалізму? Потребують аналізи і прояви ненависті, і то ненависті пітекантропів, ненависті вішателів Володимира Івасюка, серед громадян України, в тому числі й серед вищих ешелонів влади молоді держави.

Згадаймо історію. 1991 року розпався СРСР. Усамостворились колишні колонії, в тому числі й наша Україна. Як це сприймали тодішні комуністи?

Не було однорідного ставлення до цієї події, яку весь світ вітав. Ті, що стали комуністами задля хлібної карточки, не дуже потерпали від краху комуністичного раю. Для комуністів же ідейних – це був шок. Не минув цей шок і Д. Табачника. Не по літах правовірному членові партії аж не вірилося, що стався такий акт історичної справедливості. Першим ділом він розчарувався у керівних партійних кадрах. „Щоб так ганебно розвалити дітище Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна!?“. І Д. Табачник вийшов з партії, маючи на думці піти „іним путем“.

Д. Табачник не став до лав відвертих борців проти молоді держави, а став шукати легальних шляхів захоплення влади. Партія Регіонів – це й було те, що треба. Партія не виступала проти самостійності України, проти демократії, проти громадянського суспільства, проти відродження української нації, ховаючи ці ідеї у глибині душі й маскуючи їх у зовні пристойній програмі. Не заперечувало Голодомору, не відкидало НАТО, не шельмовано українського патріотизму, одним словом, засвоєно тактику хамелеона. Цей „путь“ не був яловим. Партія Регіонів перебрала владу.

І тоді Д. Табачник, як і вся партія, скинув маску. Тепер можна відітхнути від років хамелеонства. Тепер можна заперечувати штучність Голодомору, тобто визнавати факт голоду, який 60 років до незалежності заперечувало. Тепер можна відкинути НАТО, відкинути правду історії, правду про УПА,

правду про дикі, нелюдські репресії, терор.

І тут на фронті двообою правди й неправди стався збій.

Свобода слова отверзла уста німим пророкам України. З'явилися десятки, коли не сотні, публікацій, десятки тисяч статей у пресі, на радіо, на телебаченні. Людям відкрились очі. Те, що ховано, стало явним. Твори таких письменників, як Марія Матіос, досягли стотисячних тиражів. Мало того, вони відомі і поза Україною. Правда про УПА дошкуляла твердим „ленінцям“ найбільше.

У глибині душі вони, в тому числі й Табачник, а також Москва, розуміли, що боротьба УПА була одним з чинників розвалу СРСР. Але Москва не могла цього ні визнати, ні спокійно сприйняти. І вона уповноважила усіх своїх симпатиків у світі, включно з Україною, дискредитувати український Рух Опору.

І Д. Табачник закотив рукава: зробив плян дискредитації нашого Руху Опору. Першим ділом він дискредитує всіх галичан, щоб очорнити й УПА. По-друге, він персонально засвідчує свою зневагу до письменників, які пишуть правду про події, табуовані або подавані у кривому дзеркалі в СРСР, а також у Путінській Росії.

Д. Табачник засвідчує свою зоологічну відданість Москві та її нинішньому „нацистському“ курсові.

Чи справді він любить Москву й москвитів?

Важко повірити. Якщо він ненавидить українців, то як він може любити росіян? Росіяни – це на 90 відс. обмосковщені новгородці, потомки західних українців – як доводить російський мовознавець Володимир Даль і безсторонні мовознавчі дослідження сучасників.

Д. Табачник любить росіян, бо ті мають атомну зброю. Він схиляється перед силою, як він схилявся перед українською демократією, коли та мала силу. Він схиляється перед нею, щоб знищити її. Так само він схиляється перед Москвою, щоб свого часу, хай не конче зараз, а в майбутньому допомогти своїм московським однодумцям перебрати владу. Тоді події в Росії розвиватимуться за „українським“ сценарієм.

Найближчі десятиліття покажуть, наскільки це реально.

Святослав Караванський,
Дентон, Мериленд

Чому ми не передплачуємо „Свободу“?

Недавно я був на зборах нашого відділу Українського Народного Союзу і запитав у голови відділу, скільки членів передплачують „Свободу“, а він каже, що дуже мало, можна на пальцях однієї руки полічити. Я знаю, що у відділі близько 200 членів, то, на мою думку, мало бути хоча б 20 передплатників. Передплата тепер дуже низька. З прикриттю дивуюся, що ми маємо так обмежено рідну пресу, хоча розуміємо, що тепер усе дороге і видавництву нелегко дати собі раду.

До однієї української родини надходить з Нью-Йорку газета „Польський дзенік“, за яку вони платять близько 170 дол. на рік. Я запитав, чому вони передплачують саме цю газету. Вони

відповіли, що тривалий час жили у Польщі, тому цю газету їм легше читати.

Інший випадок. Теж мої сусіди отримують російську газету. Лагідно запитую, чому вони читають саме це видання, і чую у відповідь, що в російській газеті більше новин. А скільки ж новин їм треба? Адже ми маємо з різних джерел багато новин з усього світу!

От і пригадався мені письменник Павло Загребельний, який писав: „Якщо ми хочемо, щоб нас шанували інші, то повинні навчитися поважати самі себе“.

Василь Пелешук,
Бріджпорт, Конектикат

Українські громади відзначили День Незалежності України

ЮНІОН, Нью-Джерзі

Левко Хмельковський

Урочисті збори з нагоди Дня Незалежності України відбулися 25 серпня в міській раді. Імпреду з ініціативи Українського Конгресового Комітету Америки підготував громадський комітет, який очолив Тома Пиз. За кілька днів до свята синьо-жовті прапори з'явилися на головних вулицях міста, а великий транспарант повідомляв про наступне свято.

На свято прийшли заступник посади міста Мануель Фіджуейредо і радний Ентоні Тереза. Були внесені прапори, виконаний

гимн США. Збори відкрив молитвою о. Тарас Свірчук з Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Провадив урочистість Михайло Шпикульський. Представники міста вручили вітальну прокламацію, текст якої зачитав Т. Пиз.

До слова був запрошений американський журналіст Браян Спадора, доповідь якого була розповіддю про особисте відкриття України. Незнана раніше держава, її історія та культура так вразили молодого американця, що він вирішив написати книжку про Україну.

Після завершальної молитви усі вийшли на площу перед міською радою, де заспівали гімн України, а Т. Пиз підняв на щоглі синьо-

Святковий транспарант на головній вулиці міста Юніон. (Фото: Рома Лісович)

жовтий прапор. На згадку про зустріч усі зфотографувалися.

Потім усі поїхали до сусідньо-

го Ірвінгтону, де у Народному домі відбувся святковий обід, котрий приготували Тереса Шпикульська, Ганя Малиняк, Марія Пиз, а залу прикрасила Марія Симчик. Т. Пиз прочитав Акт проголошення незалежності України. Співав і грав Мирон Грицик з популярного гурту „Удеч“.

Серед гостей була Марія Машера, котра колись організувала і очолила англомовний 32-ий відділ Союзу Українок Америки. Сам цей відділ започаткував святкування у Юніоні. Союзанки до розпаду СРСР виїздили з демонстраціями протесту до Вашингтону, бюро ООН в Нью-Йорку, проводили різні тематичні виставки про Україну.

Свято спонзорували Українська Американська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч“, похоронне заведення „Литвин і Литвин“, компанії „А. Е. Smal and Company“, „Т. Р. Electric Service“, „Olympic Community Meat Market“.

Учасники свята біля міської ради Юніону, Нью-Джерзі. (Фото: Левко Хмельковський)

ЧИКАГО

Віра Боднарук

Традиційні „Українські дні“ відбулися 24-25 серпня в місцевому парку з нагоди 22-ої річниці Незалежності України. На велелюдний фестиваль, організований Українським Конгресовим Комітетом Америки (відділ Іліною) прийшли тисячі людей, щоб зустрітися з друзями, послухати співаків, побачити танцюристів, оглянути столи з різним крамом та придбати записи українських пісень.

Товариство української мови (ТУМ) мало нагоду вже не перший раз взяти участь у фестивалі, представляючи публікації „Просвіти“ з Києва, Харкова, Донецька, Запоріжжя, Дніпропетровська, Чернігова, Хмельницького, Рівного, Луцька, Тернополя, Ужгороду та Івано-Франківська. Цим осередкам ТУМ допомагає фінансово. Найновішу книжку про співпрацю обласних „Просвіт“ з товариством „Мости в Україну“, видано цього року в Донецьку, теж можна було придбати на фестивалі.

Організаторів свята очолив д-р Олесь Стрільчук.

На фестивалі зустрілися (зліва): Богдан Боднарук, д-р Юліян Куляс – президент Фондації „Спадщина“, Віра Боднарук, Роман Завадович – голова Пласту в Чикаго.

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія

Фестиваль з приводу 22-ої річниці Незалежності України відбувся 17-18 серпня на оселі Організації державного відродження України (ОДВУ) ім. Олега Ольжича. Під час відкриття звучала українська народна музика в супроводі милозвучного співу, що нагадувало всім учасникам рідну Україну.

Ведучі Павлина Головяк і Андрій Добрянський взірцево провели цілий перебіг програми, у якій взяла участь група українських американських ветеранів (пост 42 ім. Джерка Пеленса з Бетлему, Пенсильванія). Квартет „Казка“ заспівав гімни України і США, а також молитву „Отче наш“. Вітання виголосив голова ОДВУ Олександр Процюк.

В дальшому ході програми ансамбль „Казка“ виконав танець „Привіт“ і продовжував розважа-

ти публіку піснями з центральної України, Підкарпаття та Лемківщини. Брати Добрянські збагатили репертуар фестивалю народними і козацькими піснями. Вперше на оселі виступив ансамбль „Бабаросин“ з Нью-Йорку, який виконав ряд народних танців.

Відома скрипалька Інеса Тимошко-Декайло чародійним виконанням збагатила всіх присутніх. Програму закінчив гопаком ансамбль „Казка“. А у 8-ий год. вечора вся людина продовжувала розваги до музики Володимира Сизоненка.

18 серпня в каплиці оселі Літургію відслужив о. Євген Монюк, парох церкви св. Володимира в Палмертоні. Відтак настало відкриття недільної програми. Впродовж фестивалю відбувалася виставка „Казки“ Андрія та Люби Чорнодольських та Василя Авраменка з Музею Тараса Шевченка у Вініпегу, Манітоба.

ОДВУ

На оселі ім. Олега Ольжича танцює ансамбль „Бабаросин“ з Нью-Йорку. (Фото: Христина Сизоненко)

ЛІНДЕНГУРСТ, Нью-Йорк

Святослав Подольський

З нагоди 22-ої річниці відновлення незалежності України Українська католицька церква Пресвятої Родина (настоятель о. Ольвіян-Микола Попович) в Лінденгурсті (225 N. Fourth St.), Нью-Йорк, провела 25 серпня український фестиваль. Свято підготував громадський комітет, який очолили Богдан

Шафранський і Том Ларая. На гостей чекали українська музика у виконанні гурту „Галичани“, який утворив Нью-Йорку композитор і поет Віктор Сидір, концерт юних аматорів співу, частування стравами української кухні, які приготували жінки з сестрицтва. Тепло вітали присутні 12-річну солістку Андрею Попович, яка вже записала свій перший компакт-диск. На святі співали також її брат Андрій Попович, Юлія Попович, Христя Шафранська, Софійка Найда.

Діти співають на святі в Лінденгурсті.

РЕНТОН, Вашингтон

Володимир Мигович

Українці штату з'їхалися до міста щорічних зустрічей Рентону, поблизу Сіетлу, де 24 серпня в „Carco Theatre“ відзначили День Незалежності України. Це фактично єдиний день у році, коли розселені далеко один від одного українці різного віку і релігійних конфесій, а також представники інших національностей, прихильних до українства, збираються разом, щоб завести знайомства, поспілкуватись, зануритись в українську атмосферу, зрештою, просто відпочити.

Присутнім додавали настроя танцювальний ансамбль „Барвінок“ та хор „Світанок“. Захоплено вітали присутні учасників дитячої мистецької самодіяльності.

Організатори свята з Асоціації українців штату значну частину програми присвятили 100-річчю з дня смерті Лесі Українки. За допомогою прозірок вони висвітлили життєвий і творчий шлях поетеси. Потім біографічні світлини змінили романтичні лісові пейзажі Полісся, на тлі яких Оксана Білобран і Назар Стецюк показали уривок з драми-феєрії Лесі Українки „Лісова пісня“.

Окрасою свята стали національні строї, які того дня були повсюдно. Відбувся конкурс вишиванок, виготовлених власноруч. Кожен представлений на конкурс стрій оцінювала громада, причому у дещо незвичний спосіб – не кількістю голосів, а сумою грошових дарів. Всі гроші від цієї веселої розваги пішли у фонд культурних заходів. Переможцями конкурсу визнано О. Білобран і Антона Шадирую.

Учасники дитячого ансамблю „Сонечко“ виконують сценічну композицію „Червона калина“. (Фото: Володимир Мигович)

ГАНТЕР, Нью-Йорк

Богданна Титла

24 серпня о. Степан Попко відслужив Літургію з нагоди 22-ої річниці відновлення незалежності України, а 25 серпня вся гантерська громада зійшлася в Іражді, щоб відсвяткувати це українське національне свято.

Свято розпочалося з молитви за Україну і весь український народ, яку перевів о. С. Попко. Степан Коростіль заспівав пісню „Слово рідне“. Про теперішню ситуацію в Україні і бурхливі дні серпня 1991 року зворушливо розповів проф. Роман Воронка, який був свідком тих історичних подій у Києві.

Присутні переглянули фрагмент відеозапису концерту-святкування першої річниці Незалежності України в Палаці „Україна“ в Києві у 1992 році.

Співає о. Степан Попко.

Вперше на гантерській сцені прозвучала пісня „Україна сьогодні“ на слова Івана Лашка при акомпаніменті гітари у виконанні о. С. Попка. Під звуки гітари о. С. Попка присутні ще заспівали „Червону руту“ Володимира Івасюка та закінчили програму спільним співом гімну „Ще не вмерла Україна“.

БРУКСВІЛ, Флоріда

Оля Мовчан-Новак

Громада Української католицької церкви св. Андрія (парох о. Михайло Куц) 25 серпня святкувала 22-гу річницю української незалежності

– промовили спеціальну молитву. Люди у вишиванках стали до спільного фотографування.

Парафія налічує близько 50 родин, три чверті яких живуть в Спрінг-Гілі, а решта – в Кристал-Рівері, Ньюпорт-Річі, Валріко, Гадсоні і Порт-Річі. Деякі родини прилітають з Канади і північних штатів США на Флориду.

Парафіяни Української католицької церкви св. Андрія в Бруксвілі, Флоріда. (Фото: Роман Синичак)

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерзі

Левко Хмельковський

24 серпня мешканці „Українського села“ вийшли на сільську площу, де біля двох високих щогл квітнуть барвисті чорнобривці. Під загальний спів „Ще не вмерла Україна“ Дмитро Пенцак і Аркадій Гончарів підняли на щогли прапори США і України.

На сільському святі зібралися представники усіх регіонів України – Марія Ведмідь з Дрогобича, Олександра Біла – з Полтави, Йосип Винарчук – з Старого Самбора, Дарія Миськів – з Полтавщини, Лариса і Дмитро Пенцаки – зі Львова, Ніна Наливайко і Оксана Лобачевська – з Волині, Валентина Шепель – з Києва, Ірина та Еліза Безбах – з Черкас, Валентина Сизоненко – з Запоріжжя... А разом – дружна українська родина.

Піднесення прапора України в „Українському селі“.

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

День державного прапора України Одеса ознаменувала підняттям велетенського синьо-жовтого полотнища над своїми легендарними Потьомкінськими сходами. Цього разу з нагоди 22-річчя Незалежності й прапор зшили 22-метрової довжини. Коли прапороносці дося-

гли вершини сходів, залунав Державний гімн.

Цим урочистим заходом розпочався у місті традиційний вишиванковий фестиваль, ініційований п'ять років тому патріотичними організаціями. Вперше за роки незалежності відбулося підняття державного прапора біля міської ради.

На всі святкові дні Приморський бульвар було перетворено на барвистий і гомінкий ярмарок. Гос-

тей свята розважав бандурист Павло Ровенко, на естраді розпочалися виступи найкращих фольклорних колективів та дитячих ансамблів.

На святкуванні дня Незалежності України 24 серпня активісти громадської організації „Молодь демократичного альянсу“ утворили традиційний вишиванковий ланцюг. 737 одеситів у вишиванках, взявшись за руки, утворили ланцюг на Потьомкінських сходах. У конкурсі на найкращу вишиванку пере-

22-метровий прапор над Потьомкінськими сходами в Одесі. (Фото: Сергій Горицвіт)

Віче в Одесі. (Фото: Сергій Горицвіт)

можницею було визнано Дарину Коваль.

Міська рада через окружний адміністративний суд заборонила місцевим осередкам Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ та партії „Батьківщина“ проводити свої заходи на честь Дня Незалежності. Але активісти 24 серпня прийшли до пам'ятника Тарасові Шевченкові і поклали квіти до його підніжжя.

Близько години тривало віче, а потім усі вишикувалися, щоб під розгорнутими партійними знаменами пройти по центру Одеси. Уроchиста хода пройшла безперешкодно.

На вулиці Пастера відбулося покладання квітів до меморіальної дошки Іванові та Юрієві Липам. Завершилася святкова хода вічем біля Одеського національного університету ім. Іллі Мечникова й співом державного гімну України.

СІДНЕЙ, Австралія

Марічка Галабурда-Чигрин

На честь 22-ої річниці Незалежності України 24 серпня в Українській братській школі ім. св. Андрія Української Греко-Католицької Церкви відбувся „Синьо-жовтий день“. Учні вдяглися в синьо-жовтий одяг або мали якусь символіку, яка нагадувала Україну, співали пісні і декламували вірші на тему України.

Батьківський комітет частував дітей і присутніх борщем і варениками. Були висвітлені знімки, які учні зробили під час недавньої поїздки в Україну. Директорка школи Одарка Брецько розпитувала, де зроблені світлини, а діти відповідали. Зібрали пожертви для братньої школи ім. Івана Франка в

Дрогобичі.

25 серпня була чудова весняна погода, хоч в Австралії ще зима. Вранці в українських церквах були Богослужби з молитвами за Україну.

В Домі молоді зібралися люди в піднесеному настрої. Під звуки „Козацького маршу“ сумівці й пластуни Володимир Шендер, Петро Кобрин, Натан Михно, Андрій Матіюк, Андрій Рибак та Анастасія Суховерська внесли прапори Австралії, України, Дивізії „Галичина“, УПА, СУМ і Пласту.

У залі були присутні виконуючий обов'язки Посла України Станіслав Шашевський, консул Олександр Фоменко, а також Валерія Тептюк і Лариса Чуприна – працівниці посольства. С. Шашевський прочитав святкове привітання Міністра закордонних справ України Леоніда Кожари й подарував

картину з краєвидом Києва та прапор України для Дому молоді.

Концерт вели Маркіян Стефанишин та Андрійко Лило. Програму розпочав жіночий ансамбль „Суцвіття“ під диригуванням Олі Якубовської, акомпаніатор Ігор Клайберт. Діти братської школи під проводом Тереси Бутилевич виступили з в'язанкою віршів і пісень.

Восьмилітня Поліна Білинська-Мицак заспівала пісню „Україночка“. Виступила танцювальна група „Веселчата“ (керівники Орися Сивак-Спінер й Ярослав Сивак). Вірш Тараса Шевченка „Садок вишневий“ декламував Кристіян Борис, учень української Центральної школи ім. Книгині Ольги.

Христіна Бейлі з дочкою Танею й внучкою Софією Вітборн заспівали народну пісню „Чом, чом земле моя“. Виступили також солістка

Марта Менцінська, молодша група танцюристів „Заграва“, декламаторка Анна Довірак, бандуристка й співачка Лариса Ковальчук, танцювальні ансамблі „Заграва“ і „Веселка“ під керівництвом Марійки Шушняк, Каріни Островської та Ярослава Сивака, ансамбль народних інструментів під керівництвом Мар'яни Сивак.

Марко Шумський, який тимчасово виконує обов'язки голови об'єднання, подякував Володимирові Войтовичеві, Роксолані Мішалов, Юстинові Сенькові, Юліяно-ві Гродзіцькому, Дарці Сенько за допомогу у проведенні свята.

Були роздані нагороди переможцям конкурсу ім. Петра Яцика з Братської школи і суботньої школи у Стратфілді.

Завершилося свято висвітленням фільму Олесея Янчука „Українське Різдво у Ватикані“.

Виступ наймолодших учасників концерту в Сідней.

Внесення прапорів на святі в Сідней.

ВАШІНГТОН

23 серпня в Посольстві України відбулася урочиста церемонія з нагоди Дня Державного прапора України.

Тимчасовий повірений у справах України в США Ярослав Брисюк нагадав присутнім про багатовікову історію українського державотворення та державну символіку незалежної України, наголосивши на глибокій повазі до державних символів, яку відчуває кожен громадянин.

Під звуки Державного гімну Державний прапор було піднято над будинком Посольства.

В урочистій церемонії взяли участь власні кореспонденти телеканалу „Інтер“ та агентства „Укрінформ“, акредитовані в США.

24 серпня з нагоди 22-ої річниці Незалежності України відбулося покладання квітів до пам'ятника Тараса Шевченка, в якому взяли участь дипломати

разом з представниками місцевої української громади.

Після спільної молитви за Україну Я. Брисюк звернувся до присутніх з вітальним словом, у якому висловив вдячність українській громаді Америки за значний внесок у відновлення державності України та її подальше становлення, а також зачитав привітання світовому українству Міністра закордонних справ України Леоніда Кожари.

Президент Українсько-американської асоціації професіоналів „Вашінгтонська група“ Андрій Бігун у своїй промові підкреслив, що українці Америки бачать майбутнє України у співтоваристві демократичних, заможних європейських держав і виступають на підтримку євроінтеграційних прагнень України.

У виконанні хору „Співжиття“ прозвучали українські народні пісні та твори сучасних українських композиторів.

Посольство України в США

Учасники покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

ЧЕРКАСИ

Олександр Костирко

У святковий день черкаси йшли на Долину троянд, де відбулися масові гуляння, виступи учасників художньої самодіяльності. Біля театру зібралась молодь, яка утворила тризуб та слово „Україна“.

До Черкас прибув історичний козацький човен-чайка „Спас“, на якому дітей навчали козацького братерства, розповідали про традиції мужніх предків, влаштували прогулянки дніпровськими просторами. На човні співали козацьких пісень.

Впродовж тижня – 24-31 серпня – козаки-мистці з залогі чайки „Спас“ проводили різноманітні майстер-класи для дітей, позбавлених батьківського піклування та хворих.

Цього разу на козацькій чайці були діти літньої школи розвитку „Велика гра“. З ними працював отаман залогі Роман Рось. Усе це стало можливим за підтримки благодійного фонду киянина Костянтина Кондакова, який народився 1982 року в Мелітополі, став відомим біржевим експертом, фінансовим аналітиком, автором ряду публікацій з біржевої торгівлі.

Чайку збудували вісім років тому. Відтоді на ній влаштовують екскурсії, туристичні походи Дніпром та у відкрите море. У Черкасах чайка „Спас“ перебуватиме до кінця вересня.

Чайка виходить на простори Дніпра. (Фото: Олександр Костирко)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПРОЄКТ „РІЗДВЯНІ КАРТКИ“

КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ

Щойно кінець серпня, і вже плянуємо проєкт „Різдвяні картки“. Можливо Ви думаєте, що то завчасно, але цього року УНСоюз приготується з новою ідеєю, щодо проєкту – „Різдвяні картки“. УНСоюз ласкаво заохочує і дає можливість дітям взяти участь у цьому проєкті та вислати свої малюнки на тему „Українське Різдво“ для репродукції. Просимо перечитати всі вказівки.

УНСоюз запрошує учасників: група 1 – діти у віці 6-12 років, група 2 – діти у віці 13-18 років, брати участь в проєкті різдвяних карток УНСоюзу. Для репродукції приймаємо оригінальні твори, вибрані до відруку комітетом судів. Тематика творів повинна зображувати ідею українського Різдва. Вибрані твори будуть включені в різдвянім проєкті УНСоюзу. Щороку понад 150,000 карток вислано до громади. Весь дохід з продажі різдвяних карток призначений на розвиток Союзівки, додатково декотрі датки призначені на „Свободу“, „Український Тижневик“, та Український Народний Фонд при УНСоюзі. Вибрані картки будуть розміщені також в газетах УНСоюзу – „Свобода“ та „Український Тижневик“.

Просимо перечитати всі вказівки та правила:

1. Вибрані твори відображатимуть українське Різдво.
2. На зворотній стороні картки слід подати ім'я, адреса та техніка молодих мистців.
3. Один оригінал від мистця буде прийнятий на конкурс. Розмір твору не більший як 8.5 X 11. Твори будуть зменшені на картках.
4. Кожний твір мусить бути відповідно підписаний – ім'я, повна адреса, телефон, електронна адреса, друквані на зворотній стороні твору, та виповнена анкета конкурсу.
5. Приймаємо твори різних жанрів, олівни, акварелі, кредки, кольорові олівці на білому папері. Яскраві кольори найліпше друкуються.
6. Твори не будуть повернені мистцям, вони залишаться власністю УНСоюзу.
7. УНС має право репродукувати картки без жодного гонорару, а мистець відмовляється від авторських прав.
8. Переможці конкурсу будуть повідомлені не пізніше, як 28 жовтня 2013 року.
9. Приймаємо твори до 15 жовтня 2013 року. Спізнені експонати не будуть прийняті. Просимо надіслати твори до Оксани Тритяк на адресу: Ukrainian National Association, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054, attn. O. Trytjak; електронна адреса: oksana.trytjak@verizon.net, тел. 973-292-9800 дод. 3071. www.UkrainianNationalAssociation.org/ChildrensChristmasCardContest.html
10. Рішення суддів буде остаточним.
11. Весь дохід призначений на освітні, культурні та молодіжні програми на Союзівці.
12. Датки можна відрховувати від податку, як призначено законом.

PLEASE PRINT

Name: _____
 Address: _____

 Tel: _____ E-mail: _____
 Date of birth _____ Name of school _____

СПІВАННЯ ГЛАСІВ

Інститут Східних Православних Досліджень, УАПЦ-ПУ, засн. 1983 р.
3002-3015 Roe Dr, Houston, TX 77087-2409 USA
Від 25 грудня 2013 року до 1 січня 2014 року.
Скористайтеся попереднім бронюванням авіаквитків зі знижкою
(рекомендується до 1 жовтня) 25 грудня та 1 січня.

Факультет Літургійної музики Інституту Східних Православних Досліджень, УАПЦ-ПУ пропонує шестиденний курс співу восьми тонів (40 мелодійних форм) Львова/Бахметьєва. Ці мелодії є основою для співу більшості змінних літургійних текстів у київській, білоруській та інших слов'янських православних традиціях. Передумовою є рівень майстерності церковного читця. Демонстрацій та репетицій буде більше ніж лекцій, класи будуть викладатися англійською мовою, використовуючи „рухомий ДО“ семи складів сольфеджіо, полегшуючи адаптацію сигналів до будь-якої мови. Україномовним, білорусомовним та іспаномовним доступним буде переклад. Необхідною умовою для курсу є здатність відповідати рівню. Захід відкритий для всіх, чоловіків і жінок старше 18 років (молодшим - з батьками /опікунами) незалежно від традиції, юрисдикції або національності. Будь ласка, майте із собою портативні комп'ютери, Біблію, часослов, октоїх, мінею, молитовник, трєбник і служебник обраними вами мовами. (\$ 10.00 платні матеріали)
Келії і трапези - за пожертвування в монастирі, семінарії та гуртожитку монастиря.

Реєстрація обов'язкова. Консисторія митрополії (713) 645-3300

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
“English through the Arts” - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

Наукове Товариство ім. Шевчека
в Америці

запрошує
на
круглий стіл

Стереотипи про українців у російській, польській та єврейській культурах

Учасники:

Богдан Витвицький
Григорій Грабович
Василь Махно
Сергій Плохій
Анна Процик
Юрій Шевчук

Ведучий
Олександр Мотиль

в суботу, 14 вересня 2013 року
о 5-ій годині по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Коли відроджувалася...

(Закінчення зі стор. 6)

ти хоча б заради самозбереження. Він сказав: „Якщо Україна не буде незалежною, Єльцин нас з'їсть“.

Ця новина піднесла дух серед представників демократичного блоку, хоча дехто висловлював занепокоєння щодо кворуму, побоюючись, що деякі з комуністів, щоб не голосувати, можуть втекти з будинку ще до початку голосування. Цього не сталося. Пізніше я дізнався, що хлопці з Руху заблюкували усі виходи і таким чином не дозволили кільком комуністам втекти.

Упродовж засідання цієї історичної сесії Верховної Ради я сидів на правому балконі другого поверху, зарезервованого для закордонних поважних осіб. Але я був присутній не як поважна особа, а як перекладач одного пана з Великої Британії. Я усвідомлював, що представляю сотні тих, хто спричинилися до мого патріотизму, до того, що я почувався українцем. Я взяв аркуш паперу і почав складати список тих людей, від чийого імені був на балконі. Порядок імен у списку був несуттєвим, але Євген Маланюк, Іван Багряний, автори історичних романів Андрій Чайковський і Адріан Кашенко входили до того списку, як і багато членів моєї родини, друзі з Пласту, мої вчителі та багато моїх друзів. Коли оголосили результати голосування, мої очі не бачили світу. Я плакав.

Я не пригадую промову Олесья Гончара чи виступ матері шістьох дітей. Хоча один момент запам'ятався особливо: внесення

до сесійної зали велетенського прапора України. За вікном тріюмфував натовп з десятків тисяч людей. Так, я там був, і багато з вас, серцем теж були там зі мною!

Щоб захопити комуністів голосувати за незалежність, І. Юхновський вніс пропозицію про проведення всеукраїнського референдуму. Багато представників демократичних сил спочатку боялися, що навіть якщо більшість громадян у референдумі проголосує за незалежність, та більшість буде відносно невелика, недостатня для забезпечення стабільності у державі. Не можна було не брати до уваги той факт, що певні області могли проголосувати проти незалежності. Усі усвідомлювали важливість і необхідність колосальної роботи задля того, щоб пересічний громадянин проголосував за державний суверенітет.

Увесь вільний час від університетських занять я працював у будинку Руху, у вихідні дні їздив у села Херсонської області, де агітував селян голосувати за незалежність. Були дні, коли я після університетських занять стояв при входах до метро і роздавав летючки, на яких було написано російською мовою „Лише раби не прагнуть незалежності!“.

1 грудня 1991 року радощам не було меж. Ми перемогли! Результати перевершили усі сподівання. Найбільше я тішився з того, що жодна область, навіть Крим, не проголосували проти незалежності.

Сьогодні я розмірковую над тим, якою щедрою була доля, що уможливила мені перебувати в Україні, коли вона відроджувалася.

Центр українсько-канадських студій ім. Кулів

- Дослідження історії українців у Канаді
- Видання книг з українсько-канадської тематики
- Підтримка екомізею «Калиновий край»
- Консультаційні послуги для широкої публіки

**Підтримавши Центр,
Ви сприятимете збереженню
нашої спадщини в Канаді**

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada
E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

DNI PRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

НОВІ ВИДАННЯ

Кіносценарій про трагічні роки

Валерій Бурій

Василь Дергач. „Вирок історії“. Кіносценарій. Черкаси: Видавництво Юлії Чабаненко, 2013, 456 стор.

ВАТУТІНЕ, Черкаська область. – Член Національної спілки письменників України, автор багатьох книг прози, поезії і драматургії, лауреат літературних нагород Українського Вільного Університету за двотомник поезій „Святе і грішне“ (2005 рік) і за п'яти томний роман-сагу „Тепло і холод“ (2006 рік), лауреат премії ім. Михайла Чабанівського (2008 рік) і дипломант Всеукраїнського конкурсу ім. Валерія Підмогильного (2002 рік) за низку драматичних і прозових творів національної патріотичної тематики Василь Дергач видав нову книгу прози „Вирок історії“. Автор присвятив книгу пам'яті свого батька Олексія Дергачова.

Це не просто прозовий твір – це кіносценарій, створений на тему роману-трилогії цього ж автора („Кара історії“. Черкаси: 2010, 602 стор.).

Як у трьох книгах роману, так і в семи серіях кіносценарію письменник детально описує трагічні події 1937-1938 років, розстріли невинних громадян без суду і слідства. Над людьми при такому державному

терорі постійно висів страх, яким, як зброєю, користувалися Йосиф Сталін і його поплічники. Розповзалась чума доносивства: щоб за чийось доносом не опинився у в'язниці – донеси швидше сам.

Є в книзі багато фактів і з недалекої радянської історії. Зі щемом у серці я читав сторінки, де описано наші з автором митарства – спроби у роки радянського тоталітаризму та застою дізнатися правду про батька письменника та моїх обох дідів, розстріляних у 1938 році. Згодом їх реабілітували, зухвало брешучи, що вони померли природною смертю від „хвороб“.

Вражають зображені в сценарії жіночі образи. Яскраво висвітлено подвижницьку діяльність і моральний стан праведниці Шури Шарко. Вона, працюючи в районному комітеті Комуністичної партії, на власні очі побачила і впевнилась, як керівники-комуністи фальсифікують інформацію про поточні події, покривають злочини начальства і брехливо розхваляють успіхи радянської влади. Подібні способи керівництва приводили до розвалу у виробництві, а на шахті саме через брехливу інформацію сталась катастрофа – загинуло 12 робітників. Шура відмовила працювати в такому керівному комуністичному орга-

ні і сміливо кинула на стіл першому секретареві комітету партії свій партійний квиток. Такий її протест підтримали інші рядові члени партії і теж почали здавати свої партійні квитки.

В сценарії є й інші жінки-активістки. Це Ніна Добродух, яка після розстрілу чоловіка Олексія позбавлена будь-яких засобів для існування, все ж виростила своїх чотирьох дітей і навчила їх любити рідну Україну. Це дружини теж знищених шахтарів Уляна та Ольга, які пішли в лави протестуючих проти кремлівської влади. Домочка Глинар допомагає голодуючим арештантам, а Таїса Лавренюк разом з братом Юрієм, слідчим нового типу, виводить „на чисту воду“ колишніх енкаведистів, які розстрілювали невинних людей міста Макіївки.

Приваблює в кіносценарії відчайдушність, з якою прості українці в наші дні відстоюють свою національну гідність, право на достойне життя, гнівно таврують події далекого і недалекого минулого, що поставили нині Україну на межу духовної катастрофи. У центрі твору – трагічна доля Олексія Добродуха, рахівника колгоспу, знищеного радянською репресивною системою.

Тема для автора глибоко особиста: його батько теж був розстріля-

ний у лиховісні 1930-ті роки. Яскраво, з цілковитою достовірністю, відтворює письменник зростання руху опору, появу „самвидаву“ дисидентів. Важко ми засвоюємо лекції пережитого, їх не знає сучасна молодь. Ось чому на часі сценарій „Вирок історії“.

Книги В. Дергача варто прочитати, у першу чергу, прихильникам комуністичної ідеї, учителям історії, філологам, краєзнавцям, учням старших класів, студентам. Усе, зображене в сценарії, взяте автором з життя.

Зацікавлені у придбанні книги можуть звернутися до автора на адресу: Василь Дергач, вул. Калініна, 17, кв. 2, Ватутіне, Черкаська область, 20250 Ukraine.

Побачило світ чергове число „Українського історика“

Ірина Рибачок

Вийшло у світ чергове число журналу „Український історик“. У передмові до цього тому головний редактор журналу, президент Українського історичного товариства (УІТ) проф. Любомир Винар зазначив, що УІТ відзначило своє 45-ліття, і наголосив на основних завданнях, досягненнях та подальших планах УІТ.

Стаття Алли Атаманенко присвячена науковому доробкові членів УІТ.

До розділу „Мазепіана“ увійшли дослідження Олександра Оглоблина, Бориса Крупницького, Миколи Андрусяка та дослідників діяльності гетьмана Івана Мазепи – киян Тараса Чухліба, Володимира Коваленка, Ольги Ковалевської, чернігівського автора низки монографічних досліджень Сергія Павленка.

У розділі „Україна в Другій світо-

вій війні“ оприлюднено дослідження проф. Л. Винара „Про основуючі збори Української Національної Ради в Києві у 1941 році“ та одесита Олександра Музичка „Українська студентська громада Одеського університету в роки Другої світової війни“.

Для цього числа завідувач відділу Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України Галина Бурлака підготувала до друку статтю Уласа Самчука, що була написана, ймовірно, у 1966 році з приводу 100-річчя від дня народження Михайла Грушевського.

Нову інформацію містять дослідження, присвячені вивченню життя та творчості видатного українського вченого О. Оглоблина. Детально проаналізовано внесок вченого у вивчення постаті гетьмана І. Мазепи (стаття Л. Винара) та у розвиток української генеалогії

(стаття Наталії Лобко).

Цікавою та інформативною є стаття професора Загребського університету Євгена Пашенка про історію та розвиток хорватської україністики в ХХ ст.

Серед архівних матеріалів – листування Олега Кандиби (Ольжича) з Євгеном Коновальцем, Миколою Сціборським, що зберігається в архіві ОУН в Києві, а також спогади Наталії Полонської-Василенко про її перші кроки на науковому шляху.

У журналі вміщено біографічні статті та замітки про відомих українських дослідників Петра Ісаєва, Миколу Неврлого, Миколу Мушин-

ку, Ярослава Ісаєвича, Ярослава Дашкевича, Григорія Кураса.

„Український історик“ традиційно вміщує рецензії та бібліографічні огляди на українознавчі видання, що побачили світ в Україні та за кордоном, а також хроніку наукового життя. Зокрема тут є інформація про конференції в Острозі та Львові.

Журнал „Український історик“ й далі залишається єдиним фаховим міжнародним українським історичним журналом поза Україною. Замовити видання можна за адресою: Ukrainian Historian, P. O. Box 312, Kent, OH, 44240 USA або електронною поштою: ukrhist@aol.com.

РІДНА ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ при УККА,
МОРРИС КАВНТИ, Н. Дж.

проголошує

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ
для учнів

14 вересня 2013 року, о год. 9:00 ранку
Сходина Родичів о год. 9:45 ранку

Ukrainian American Cultural Center
60-C N. Jefferson Road, Whippany, NJ 07881

Просимо реєструвати ваших дітей на: www.ridna.org
Аня Тершаковець Томко
Голова Управи Батьківського Комітету

МОДА В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛЮ

НЕДІЛЯ
29 ВЕРЕСНЯ 2013р.
о 2:30 по пол.

Katyusha Pshchenko
Катя Пшеченко
Ukraine / Україна

Elena Vasilevska
Елена Василевська
USA / США

Oksana Karavanska
Оксана Караванська
Ukraine / Україна

Показ сучасного одягу і біжутерії у зв'язку з виставкою **ВИХОДЯЧИ З ТРАДИЦІЙ** Сучасне декоративне і прикладне мистецтво (виставка закривається 6 жовтня 2013 р.)

Зустріч із дизайнерами з України і США! Тиха ліцитація вибраних творів мистцями. Приняття "Віденська кав'ярня".

Вступ 60 дол. від особи. Увесь дохід призначений на Український Музей.

Обмежена кількість місць! Замовляйте квитки заздалегідь в інтернеті або телефонічно.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
www.ukrainianmuseum.org • Т: 212.228.0110

ПОСТАТІ

Був „хворий поезією і Україною”

Андрій Цегельський

Життя поета Петра Косенка, як і життя кожної української творчої людини, великою мірою віддзеркалює драматичну історію України ХХ ст.

Він пережив страхіття рідного краю та рідного народу: Сибір, Голодомор, криваві сталінські репресії, війну, примусову працю в Німеччині та еміграцію. Доля допомогла йому вижити, щоб працювати в ім'я української справи і не дати забути нам про минуле. Берегла його глибока християнська віра, а поезія була йому вірним приятелем:

...Сонете, друже мій!
Мій вірний побратиме,
До Тебе знову я сьогодні на поклін...

П. Косенко народився у 1922 році на Єлисаветградщині (тепер Кіровоградська область), у виселку Волохино (біля міста Долинська), недалеко від залізничної будки діда, шляхового обхідника залізничної станції „Знам'янка-Миколаїв”. Він був ще малим хлопцем у часі радянської колективізації, коли сім'ю Косенків з іншими „ворогами народу” вивезли у Сибір. Тільки завдяки батьковій праці на залізниці вдалося згодом Косенкам повернутися в Україну, у Дніпропетровськ.

У страшні роки Голодомору батько мав доступ до квитків на залізницю, то матір їздила до Москви по харчі.

У 1938-му родину спіткало страшне лихо – енкаведисти арештували і розстріляли Петрового батька.

Коли почалася війна, юнак хоч і не служив у війську, був випадково ранений під час нападу німців, і довгий час одужував в лікарні.

В період німецької окупації України працював у редакції української газети, переважно пишучи рецензії на театральні вистави. Відтак його чекала доля „остарбайтера”.

Щастя в нещасті... У німецькому таборі праці П. Косенко стрів Дарію Костко і

одружився з нею, взявши під свою щирі опіку її маму, племінників, п'ятирічного Едварда і трирічного Олега, котрі жили зі своєю бабусею після втрати батьків. Після закінчення війни заснована П. Косенком родина перебувала у таборі біженців в Німеччині, а в 1948 році переїхала до Венесуели.

15 довгих років поет, замість віршів, тяжко працював у незвичних тропічних умовах, на будові цементного заводу, був землеміром в джунглях Бразилії і Колумбії, будівельним підрядником і фотографом. Пізніше відкрив свою фото-студію. Разом з іншими земляками організував українську громаду у місті Валенсія, невдовзі вона побудувала свою церкву і Народний дім. Там же, у Венесуелі, народилися донька Єлизавета і син Олександр.

У 1963 році сім'я Косенків переселилася до США, до Рочестеру, Нью-Йорк, де П. Косенко продовжував фотографічну роботу. Родина пристала до української громади Рочестеру, зокрема до парафії Української православної церкви св. Покрови. Довгий час П. Косенко очолював парафіальну раду.

У 1984 році відійшла у вічність його дорога дружина і вірний друг Дарія. Цей удар поет довго і тяжко переживав.

Аж по дев'яти роках після втрати Дарії (Одарки), він одружився вдруге і переїхав до Філадельфії.

Вірші П. Косенко писав від ранньої юности („ще в семирічці”). Виливав у сонетах свої думки, переживання, спогади про дитинство і молодість, картини з трагічної доби України, тугу за Батьківщиною, характер чужих земель і їхніх міст, християнські цінності, поучення дітям. Його вірші вхоплюють українську народну мудрість, але також мудрість інших народів (П. Косенко володів п'ятьма мовами).

Першу збірку сонетів та інших поезій „Пізнi грона” поет видав у 1989 році. Далі були збірки сонетів „Любов і туга, туга і любов” (1992), і „Трунок євшану” (1995). Четверта збірка „Сонети” вийшла у 1999 році.

У 1992 році П. Косенко став членом Спілки письменників України і поїхав на рідну землю

Петро Косенко

з нагоди тієї події.

Відомий український поет і мовознавець Яр Славутич у передмові до першої збірки П. Косенка „Пізнi грона” писав: „У П. Косенка ліричний струмінь тече так, як електрика по дротах – дає тепло, зворушує, запалює, кидає в гнів чи екстазу радості. Таке може досягнути лише справжній митець, майстер поетичного слова.”

А ось ще враження відомої київської поетки Ганни Чубач: „Читаючи сонети Петра Косенка, ми знаємо велике життя його Душі, відчуваємо його біль і тугу, переймаємось настроєм і неспокоєм... Його щире слово розказує світ, розкриває людину чисту і ніжну, яку ні важка фізична праця не принизила, ні життєві незгоди не здолали, а туга крилом огортала завжди при згадці про рідне й далеке”.

У 1990-их роках поет невтомно працював. Вже на схилі життя, у 2002 році, переїхав до сина у місто Ірі. Відійшов від нас 2 вересня 2012 року.

Рочестер, Нью-Йорк

Андрій Цегельський – близький приятель родини Косенків.

Від рослини до людини – шлях Івана Носаля

Євген Цимбалюк

100 років тому, 26 квітня 1913 року, народилася людина, котрій належало стати фундатором народного цілительства на Волині, а його науково-практичному набуткові про лікарські рослини – унікальним явищем у вивченні та застосу-

ванні скарбниць природи. Це Іван Михайлович Носаль. Вечір, присвячений його світлій пам'яті відбувся у місті Дубні, де І. Носаль навчався у гімназії.

У Рівненському краєзнавчому музеї старанням дослідниці життєпису Носалів Галини Данильчук діє виставка про знаменитого тра-

вознавця „Кожне ж дерево з плоду свого пізнається...”. А в Свято-Успенській церкві у Рівному, де в середині минулого століття настоятелем був батько цілителя, Михайло Носаль, виголошено поминальний Молебень за спокій їхніх душ.

Травознавчу науку І. Носаль перейняв від батька-священника, котрий постійно вивчав і збирав лікарські рослини. Йдучи батьківською стежею, син вступив на аграрно-лісовий факультет Львівського Політехнічного інституту, на „відмінно” захистив дипломну працю на тему „Популярні серед населення лікарські рослини Волинського воеводства”.

Після закінчення інституту і до кінця свого життя (помер у 1996 році) І. Носаль жив та працював на Рівненщині – агрономом, викладачем. Але найголовнішою справою його життя залишалася лікарська рослинність. Подібно, як і в його батька. Ще в далекому 1926 році М. Носаль уклав перший рукопис, на титульній сторінці написавши: „Лікарські рослини. Збір, сушіння, вирощування, а також їх застосування в медицині та ветеринарії шляхом порад та настанов”.

Пізніше Носаль-молодший допрацював батьків практичний набуток, і у 1958 він вийшов друком. Книжка відразу стала настільною для тисяч людей, які цікавилися травознавством і шукали поря-

тунок у рослинах. А ще вона чи не вперше на українських теренах пробила мури недовіри, застороги і заборони щодо народної медицини.

Останнє десятиріччя свого життя І. Носаль віддав написанню оновленої, доповненої і, зрештою, переосмисленої книги „Від рослини – до людини”, що вийшла в київському видавництві „Веселка” 1995 року і стала енциклопедією рослинного світу України, скарбницею народної мудрості, яку по крихітці травознавець збирав усе своє життя.

Усі, хто знав І. Носаля, відзначали його надзвичайну доброту та щирість. Як стверджує письменник Євген Шморгун, котрий приятелював з травознавцем, до І. Носаля тягнулися люди звідусіль, як бджоли до квітки, і він нікому не відмовляв ні в порадах, ні в допомозі, ні просто в довірливій розмові.

Сам же І. Носаль стосовно своїх праць про рослини казав так: „Люди добрі, беріть з них те, що доцільне, розумне й корисне вам. Збагачайте, доповнюйте, виправляйте для себе і для людей, в ім'я здоров'я... Справжні травознаї не засекречують своїх знань, а йдуть до людей з відкритим серцем...”

Нині ці слова звучать як своєрідний заповіт у вземах людини з природою.

Рівне

Український травознавець Іван Носаль.

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Україна відновлює пам'ять про славетних людей

Впродовж десятиліть панування в Україні комуністичного режиму було заборонено згадувати видатних борців за незалежну державу, вчених, мистців та літераторів, які відстоювали національні ідеали. У незалежній Україні відроджують пам'ять про них, відзначають річниці їхнього життя. Нижче вміщено кілька повідомлень про це, що надійшли з України.

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область

Наталія Бойко

7 червня в 170-ту річницю від дня смерті о. Маркіяна Шашкевича

чева біля пам'ятної таблиці на бережанській Ратуші поминальну Панахиду відслужив о. Михайло Бугай. У Музеї книги було вручено нагороди ім. М. Шашкевича, відбулась виставка „Рідкісна Шашкевичина“, погашення ювілейного конверта спеціальним штемпелем.

Панахида біля пам'ятної таблиці на честь о. Маркіяна Шашкевича на площі Ринок у Бережанах. (Фото: Наталія Бойко)

ОДЕСА

Сергій Горицьвіт

31 березня виповнилося 140 років від дня народження Миколи Міхновського – одного з основоположників українського націоналізму, автора знаменитої брошури „Самостійна Україна“. Напередодні, 30 березня, Український народний університет організував масовий захід, присвячений цьому політичному мислителю.

Відкриваючи імпрезу, народний депутат від Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ Павло Кириленко наголосив, що зформульоване М. Міхновським 110 років тому „Кредо“ борця за волю й славу України і сьогодні залишається дороговказом для національно свідомих громадян України.

Богдан Червак розповідає про життя і діяльність Миколи Міхновського. (Фото: Сергій Горицьвіт)

Про нелегке життя і діяльність цієї безкомпромісної і надзвичайно далекоглядної людини розповів на вечорі голова Проводу ОУН Богдан Червак.

Громадського діяча, письменника, публіциста, лікаря, автора української геополітичної концепції, одного з визначних ідеологів українського націоналізму Юрія Липу

пам'ятають в Одесі, де 5 травня 1900 року він народився, навчався у гімназії, а потім – в університеті.

В день його народження одесити прийшли до його будинку і поклали квіти до меморіальної дошки на честь Івана і Юрія Лип.

Активісти „Студентської свободи“ висадили в центрі міста алею з 10 дубів на честь Ю. Липи, Степана Бандери, Романа Шухевича, Євгена Коновальця, Симона Петлюри, Павла Скоропадського, Миколи Міхновського, Олени Теліги, Олега Ольжича та Максима Чайки.

Покладання квітів до меморіальної дошки Іванові і Юрієві Липам. (Фото: Сергій Горицьвіт)

РІВНЕ

Інна Нагорна

Свічу пам'яті до 26-річчя смерті письменника Уласа Самчука засвітили 9 липня в літературному музеї його імені. Вшанування почалося піснею „Моя молитва нехай лине“

у виконанні Катерини Гавловської. Відбулася презентація книг, які вийшли у серії „Бібліотечка Літературного музею Уласа Самчука в Рівному“. Сонату Едвара Гріга на фортепіані з колишнього рівненського помешкання У. Самчука виконала учениця Львівської спеціалізованої музичної школи ім. Соломії Крушельницької Марія Швидків.

Учасники „Свічі пам'яті“ біля пам'ятника Уласові Самчукові в Рівному. (Фото: Олена Ковальчик)

ЛЬВІВ

Марта Осадца

До 122-ї річниці від дня народження полковника Євгена Коновальця 14 червня відбулося свято вулиці, названої на його честь. Біля меморіальної дошки урочисту варту несли пластуни.

Відбулася урочиста хода вулицею у супроводі духової оркестри. На закінчення ходи відбулося урочисте віче і святковий концерт. А на батьківщині Є. Коновальця, у Зашкові, 14-16 червня відбувся молодіжний фестиваль „Зашків – земля героїв“.

Пластова варта на львівській вулиці ім. Євгена Коновальця. (Фото: Марта Осадца)

ПЛЯШЕВА, Рівненська область

Євген Цимбалюк

362-та річниця бою під Берестечком стала приводом до вшанування світлої пам'яті козаків, полеглих на волинській землі в ході національно-визвольних змагань. Головні

заходи 7 липня на території заповідника „Козацькі могили“ зібрали тисячі людей з різних куточків України, а також з-за кордону.

Панахиду у Георгіївському храмі відслужили Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет та Архієпископ Рівненський й Острозький Іларіон. Масовим був хресний хід для покладання квітів до пам'ятника героям Берестецької битви.

Під час вшанування пам'яті полеглих козаків на „Козацьких могилах“. (Фото: Євген Цимбалюк)

Подбайте про Ваше завтра вже сьогодні!

Відкрийте рахунок
ІРА,

щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.

Нові вищі відсотки!
3.30% АРУ*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

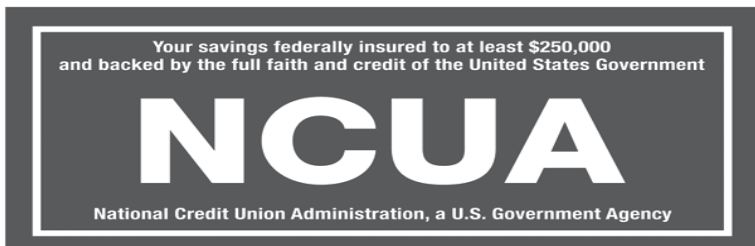
ЛІНДИНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно:
1-888-SELFREL

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Знайшла прадіда в списку розстріляних

Наталія Котенко

Про те, що мій прадід – святий, я дізналася випадково. Складаючи свій родовід і шукаючи відповідну інформацію за різними джерелами, я ввела в пошукову систему Інтернету ім'я прадіда по татовій лінії – і натрапила на список новомучеників черкаських, канонізацію яких затвердив 1997 року Митрополит Володимир Сабодан, предстоятель Української Православної Церкви. Серед них стояло ім'я Якова Лаврега. Так звали мого прадіда. Сумніви, чи згадана особа мій родич, чи просто його однофамілець, розвіялися, коли я прочитала розміщений на сайті біографічний нарис.

Про бабусиноного тата в родині розповідали мало. Мешкав він у селі Почапинці на Черкащині, мав шестеро дітей від першого шлюбу (дружина Олена рано померла), вдруже одружився з односельчанкою, в якій вже було двоє своїх дітей. Велика родина працювала на власному господарстві, за тодішніми мірками вони вважалися „куркулями“. 1937 року прадіда заарештували, і він зник безвісти, а жінку з дітьми вигнали з села. Діти дітей склалися по різному, розбрелися хто куди в пошуках заробітків і все сподівалися, що батько живий, десь працює на засланні, не втрачали надії, що колись таки зустрінуться. Чекали довгих 55 років.

Коли Україна здобула незалежність, наймолодший син Якова Федір, на той час військовий у відставці, почав писати в різні інстанції, шукаючи хоч якусь інформацію про батька. З управління Служби безпеки України Черкаської області надійшов лист, в якому повідомлялося: „Постановою трійки при НКВД по Київській області від 11 вересня 1937 року Лаврега Я. М. засуджено до розстрілу. Вирок виконано 28 вересня 1937 року. Жодних свідчень про місце виконання вироку і поховання вашого батька в архівних матеріалах немає, а встановити їх, на жаль, неможливо через давність події“.

Згодом знайомі передали нашій родині вирізку з районної газети „Лисянщина“ від 25 вересня 1996 року – це була стаття Левка Хмельковського про репресії на Черкащині „3 пам'яті не викреслити“ (пізніше вона увійшла до його книги „1937. Книга-документ про

Біля рідного села зустрілися нащадки Якова Лаврега (стоять зліва): Микола, Наталія, Володимир Котенки, сидить Людмила Поденко.

репресії комуністичної доби“). У ній зокрема йшлося про мешканців села Почапинці, що боронили церкву від місцевих комуністів. Серед тих селян згадано і мого прадіда.

За порадою Л. Хмельковського, я звернулася до Черкаського обласного архіву в пошуках кримінальної справи. Знайшли „Справу ч. 4911“. Як з'ясувалося, архівні досі ретельно приховують таємниці радянського минулого й видають інформацію дуже дозовано: переглянути всю справу мені не дозволили, більшість сторінок було загорнуто в паперові конвертики. Офіційне пояснення щодо обмеження доступу до матеріалів було таке: по справі проходило ще двоє осіб, інформація про яких для сторони заборонена.

Однак, навіть з тих фрагментів біографії, писаної каральними органами, які мені пощастило прочитати, зі статей Л. Хмельковського, краєзнавця Павла Ялинського й історика Емілії Ладиженської, з окремих деталей поволі склалася цілісна картина історії мого прадіда, типова загалом для української історії минулого століття.

Яків Лаврега, 1880 року народження, уродженець села Почапинці, був двічі заарештований – вперше 1931 року, коли виступав проти примусової „хлібоздачі“. Характеристика соціального стану в документах – „куркуль-одно-

осібник“, що „мав 12 гектарів своєї рільної землі, орендував чотири гектари, мав хату під залізним дахом, три сараї, клуню, молотарку з приводом, січкарню, сівалку, жатку та інший сільськогосподарський реманент, двоє коней, дві корови, вівці, свині. Крім всього згаданого, мав бакалійну лавку“. Статки Я. Лаврега не були великими, проте в кривавих 1930-их роках і цього було достатньо, щоб забрати на користь держави все його господарство.

Прадіда звинуватили в нападі на голову колгоспу й спробі підпалу якогось об'єкта, засудили на 10 років таборів. У 1934 році він повернувся з висилки і пішов працювати на цукрозавод грабарем, при цьому, як сказано в документах, „держав тісний зв'язок з попом Андрієм Ставинським“.

У селі Почапинцях, в Свято-Троїцькій церкві, збудованій 1871 року, діяла активна громада, до якої належав і мій прадід Я. Лаврега, однодумець і помічник о. Андрія. Большевики церкву закрили, церковне майно розікрали (загалом на Черкащині за 50 років радянської влади було закрито 700 православних церков). Мій прадід з іншими односельцями взявся збирати підписи на користь повернення вірянам храму, однак, нічого не допомогло.

Восени 1937 року комсомольці колгоспу почали розбирати дзвіницю й бані церкви. Великий дзвін, який зняли з дзвіниці, забрали на сховище металевих брухту в сусіднє селище Лисянку, решту дзвонів забрали в колгосп і на цукровий завод, щоб оповіщати селян про час. У пошуках золота та коштовностей місцеві вандалі залізли в поховання Четверикових під підлогою церкви, перед вівтарем, розламали герметично закриту свинцеву труну, але нічого цінного не знайшли. Приміщення храму стало сільським клубом.

Після закриття церкви о. Андрій продовжував Богослужіння в своїй хаті. Згодом священика звинуватили, нібито він викрав з церкви „цінні речі“ (дароносицю, мирницю, ікону св. Параскеви тощо) та „облаштував ними кімнату для моління в своєму домі“. Сільські „активісти“ почали збирати компрометуючу інформацію на о. А.

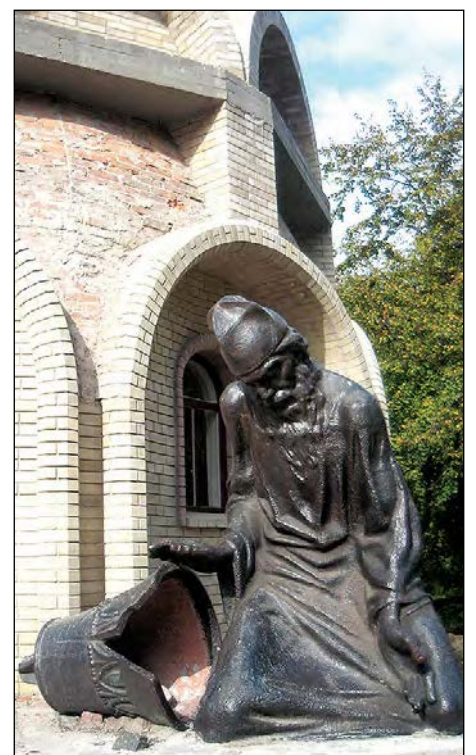
Ставинського та його близьких помічників Я. й Самсона Лаврега, що „вели організовану контрреволюційну агітацію“. Донощики звітували, що Я. Лаврега привселюдно співав „Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці“, а о. Андрій казав, що „скоро настане кінець влади антихриста“, і проводив молитовні зібрання, які відвідували Лавреги.

23 серпня 1937 року всіх трьох було заарештовано й кинуте до Уманської в'язниці, де за рішенням Судової трійки 28 вересня о 1-ій год. ночі о. А. Ставинського та Я. Лаврегу було розстріляно, а С. Лаврегу засуджено до 10 років концтаборів суворого режиму (після довгих років поневірянь він все ж таки повернувся додому, в рідне село). Місце поховання мого прадіда невідоме. Можливо, його останки покояться на окраїні старого кладовища в Умані, де в 1930-ті роки таємно ховали жертв політичних репресій.

Минулого року я чимало мандрувала краями, пов'язаними з історією моєї родини. Коли бачиш ті місця, де бували твої предки, ступаєш по їхній землі, якимись ближчими й зрозумілишими стають вони, віддалені від тебе в часі й просторі, відчутнішим стає невидимий кривий зв'язок з ними. Мені вдалося побувати в Черкасах, де в колишньому Першотравнево-му парку поруч з Свято-Михайлівським собором примостилися невеличка капличка й пам'ятник репресованим церковним діячам.

Вперше разом з родичами з'їздила в село Почапинці. На прадідовому обійсті тепер стоїть хата нових власників. У Свято-Троїцькій церкві, з якою так тісно переплелися життя й загибель мого прадіда, ми відслужили Панахиду. Стара дерев'яна церква, що збереглася, мало нагадує ту, колишню: немає на ній бань, немає хрестів, що виблискували золотом, немає дзвіниці з чотирма дзвонами.

Я ніколи не бачила прадіда, світлин у нашій сім'ї не збереглося, в кримінальній справі їх теж немає. І я можу лише здогадуватися, хто з 144 зображених на іконі „Собор черкаських новомучеників“, мій прадід Яків Лаврега.

Пам'ятник святому новомученикам черкаським в Черкасах.

LVIV EXPRESS

PARCEL SERVICES

111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036

PACKAGES TO UKRAINE

BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

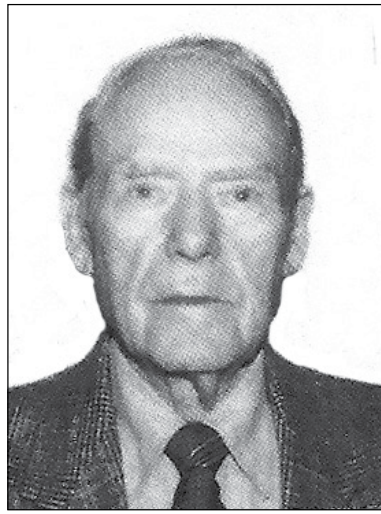
МОРЕМ мінімум 10 фунтів	ЛІТАКОМ 2-3 тижні мін. 10 фунтів	ДОЛЯРИ Пересилка і доставка	ЕЛЕКТРОНІКА 220 V
--	--	---	--

15 років в бізнесі чесно і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакоч через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

Пам'яті мецената української медицини

29 липня відійшов у вічність один з великих філантропів української діаспори Григорій Малиновський. Покійний не шукав слави, ні похвал за свої благородні діла, але, знаючи потреби відновленої Української держави, щедро допомагав науковим, культурно-освітнім і медичним установам. В 2001 році Президент України Леонід Кучма нагородив його орденом „За заслуги” III ступеня.

Св. п. д-р Григорій Малиновський

друкарське обладнання, яким НТШ користується й сьогодні.

Однак, найважливішим починком Г. Малиновського у співпраці з АУМФ було видання українською мовою двох найбільш відомих у світі англomовних медичних публікацій, а саме „Ілюстрованого медичного словника“ Дорланда й „Атласу анатомії людини“ Нетера. Ці монументальні праці

появились у відповідь на твердження російськомовних українських „вчених”, які вважали, що українська мова проста й убога і не надається для тлумачення нових медичних термінів.

Медичний словник, надрукований у двох томах, нараховує 2,688 сторінок великого розміру та охоплює 2.3 млн. слів, що вказує на його вичерпність. Знову ж „Атлас анатомії“ має загальне визнання у світі за його чіткість і точність у відображенні анатомії людини. Атлас був перекладений на 16 мов і став найбільш розповсюдженим підручником анатомії у світі. В перекладі й редактуванні обох публікацій, крім викладачів Львівського національного медичного університету, брали участь також дирекція спеціалізованого видавництва „Українська енциклопедія” і наукові працівники Інституту української мови Національної Академії Наук України. Обидві праці вийшли друком у львівському видавництві „Наутилус”, яке за часткової підтримки Г. Малиновського видавало також 10-ту, українську редакцію „Scientific American” під назвою „Світ науки”.

Обидва видання містять на титульних сторінках портрети Г. Малиновського й інформацію про його гуманітарну працю. З поверненням російської мови в навчальні програми університетів, обидві публікації українською мовою стали сьогодні дуже популярними серед студентів і передаються з рук у руки. Пройдуть літа, а добрі діла Г. Малиновського не підуть у забуття, але пригадуватимуть новим поколінням лікарів про його любов і жертвність для України.

Молимося, щоб Всевишній прийняв душу Г. Малиновського у своє Небесне Царство, де немає вже терпіння і болю, тільки життя безконечне.

Вічна Йому пам'ять!

д-р Павло Джуль,
президент Ради директорів АУМФ

Г. Малиновський болів душою за те, що лікарі в Україні працюють в дуже несприятливих умовах, у старих, убого устаткованих лікарнях. Їм постійно бракує лікувальних засобів та діагностичного обладнання. Зубожілий матеріальний стан медичних університетів та академій не давав можливості на відповідному рівні вишколювати нове покоління лікарів. А від знань і вміння лікаря залежить стан здоров'я нації. Г. Малиновський розумів важливість плекання нових кадрів українських лікарів і протягом 10 років, за посередництвом Американсько-української медичної фундації (АУМФ), пожертвував багато часу і грошей для підвищення наукового рівня в медичних університетах.

Не менше боліла його тотальна русифікація медичних наук і відсутність української медичної літератури. Студенти-медики здобували освіту лише російською мовою і саме цю мову повинні були вживати у професійній праці.

На пропозицію АУМФ Г. Малиновський погодився допомогти усучаснити українську медицину і спонзорував видання 20 медичних підручників авторства українських учених та переклади українською мовою сучасних американських видань. Закупив 2,470 англomовних медичних публікацій для університетів, що стали основою їхніх бібліотек іншомовної літератури, і передплатив 12 англomовних журналів для Державної наукової медичної бібліотеки України. Він придбав комп'ютерне обладнання для Академії медичних наук України, Національного медичного університету в Києві, Одеського національного медичного університету, Дніпропетровської медичної академії, Київського науково-дослідного інституту отоларингології та Харківського науково-дослідного інституту радіології. Для Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Львові купив комп'ютеризоване

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що після важкої недуги відійшов від нас у вічність 30 травня 2013 року на 91-му році життя наш найдорожчий та незабутній Чоловік, Тато і Дідусь

св. п.

Тарас Боднар

Залишені у глибокому смутку:

дружина - Оксана-Антонія (Волинець)
дочка - Христина Палцан з чоловіком Ярославом
внуки - Марко і Ярема
Ближча і дальша родина в Україні та Америці.

Вічна Йому пам'ять!

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого незабутнього Мужа, Тата та Діда

св. п.

СТЕФАНА ДУПЛЯКА

будуть відправлені

Поминальні Служби Божі

в суботу, 14-го вересня ц. р.

в церквах:

- св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж. о год. 5-й веч.;
- св. Апостола Андрія Первозванного в Campbell Hall, N.Y.;
- Благовіщення Преч. Діви Марії в Melrose Park, PA о год. 5-й веч.;
- Храмі св. Миколая на Аскольдовій могилі в Києві, Україна;
- Монастирі св. Василя Великого в Києві, Україна

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружина Марійка та доні Сузанна і Рома з родинами.

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWIN & LYTWIN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи” спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Tel.: 908-508-1728 • Fax: (973) 292-0900
e-mail: swelhasch@gmail.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973)538-3899

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3 ф.,
родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

1-888-ПАКУНОК (725-8665)

PLEASE NOTE OUR NEW SECOND LOCATION

IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

Restorative and Cosmetic Dentistry
INVISALIGN CERTIFIED

20 East 46th St., Suite 1300
New York, NY 10017
(212) 947-1665
(212) 947-1666 fax

255-17 Northern Blvd. #1
Little Neck, NY 11362
(718) 224-0800
dr.irogutsky1@verizon.net

На продаж, терміново
Condo, Kerhonkson, NY, недалеко
Союзівки. Два поверхи (2100 sq.ft.), 3
спальні, 2 лазнички, 2 кухні, 2 вітальні,
пральня, веранда. Ціна за домов-
ленням (дешево). Тел 845-345-4640;
845-332-7081; ivasiltel@yahoo.com

**Реклама – ключ
до успішного бізнесу!**

CARING LIVE-IN CARE. Experienced,
hard-working, compassionate, honest,
50s Ukrainian lady, great references.
Speaks mostly Ukrainian. Took loving
care of my Mom for over a year, kept
her out of nursing home. Call Igor at
240-586-0421 or iggypops1@aol.com.

Д-р Леся Зборовська Голуб
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху, депресії, проблем
спілкування і поведінки
622-624 Valley Rd., Suite 6A
Upper Montclair, NJ 07043
Tel.: **(973) 655-9472** Н. Дж. ліцензія SI003562

**ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate
for personal and business use, rep-
resentation of small and mid-size
businesses, securities arbitration,
divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

**Станьте домовласником –
з допомогою “Самопоміч”**

**Позички
на хати
від**

***3.75%**

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Selfreliance

Where Your Money Works for You!

Selfreliance.Com 734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912 60-C.N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Пропозиція стосується односторонніх хат і помешканевих будинків не більше 4-ох квартир, в одному з котрих живе власник. *На день 8/3/2013: ставка на 5-тирічна балун позику з 30-річною амортизацією і 20% передплатою є 3.75%; річна процентна ставка (APR) є 3.822%. Місячні оплати на позичену суму \$100,000 мортгеджу вносять \$463.12 із кінцевою оплатою “балун” в сумі \$90,540.12 після 5-ти років. Місячна оплата не включає зобов'язуючу оплату за податки (property taxes) і страхування; дійсна сума оплати буде вища, якщо взяти під увагу податок і страхування. Для дійсних та нових членів у визначених місцевостях. Термін пропозиції обмежений. Вимагається оцінка фінансової спроможності. Умови можуть змінюватися без попередження. За найновішою інформацією – телефонуйте до нас на безкоштовному № 1.888.222.8571.

Full Financial Services STAR PLUS Allpoint Cirrus CO-OP